PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. P. O. Station C, Box 1013, Toronto 7, Ontario, Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 779 PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 13, 1946, TORONTO, ONTARIO METAI XV

PLIENO DARBININKAI ATMETĖ VALDŽIOS SĄLYGAS: VALDŽIA NEBEŽINO KA DARYT

Darbininkų Kantrybė Baigia Semtis Visai

HAMILTON. — Plieno darbininkai čionai beveik vienbalsiai atmetė valdžios sąlygas streikui baigti. Tokio pat likimo susilaukė ir kitose vietose.

Valdžia siūlė laipsniškai pakelti algas iki 12½ cento į valandą mažiau uždirbantiems darbininkams ir iki 11 centų į valandą daugiau uždirbantiems.

Plieno darbininkai reikalauja pakelti iki 15½ cento į valandą.

Dabar valdžia nebežino, ką daryti. Jai lieka pasirinkti vieną iš kelių planų, bet visi iš jų nepopuliarūs. Štai jie:

1. Valdžia gali pasitraukti iš ginčo visai, atšaukdama savo kontrolierių dėl plieno industrijos, ir palikti ginčą išspręsti kompanijai ir darbininkams.

2. Palaukti bent kiek ir pradėti darbą iš naujo.

3. Panaudoti 450 karališkų ir provincialių policininkų sulaužymui streiko.

4. Pravesti balsavimus, kad patirti, ar darbininkai tikrai nenori taikytis jos siūlomonis sąlygomis.

Pirmas planas labai skaudžiai užgautų valdžios prestyžą. Antras planas kiek geresnis, bet iš jo maža nauda, jeigu valdžia nepasirengus daugiau nusileisti. Jeigu naudotų trečią, tai veikiausiai iššauktų į streiką daug daugiau darbininkų. Ketvirtas — neįmanomas įgyvendinti, kadangi vieni darbininkai skebauja ir gauna trigubą atlyginimą, kiti išvažinėję laikiniems darbams, o treti jau pasisakė prieš planą.

Tuo tarpu dėl tokio valdžios užsispyrimo nekelti algų iki 15 centų darbininkai pradeda nerimauti, visiems baigia semtis kantrybė.

Britiš Kolumbijoj ir kitose vietose algos pakeliamos iki 20 centų, nepaisant federalės valdžios. Tad kodėl gi negalima pakelti plieno darbininkams?

Kol plieno darbininkai streikuoja, neveda derybų ir kitos industrijos.

Paleidžia iš Darbo Visus "Lojalistus"

HAMILTON. — Plieno kompanija, žinoma Stelco vardu, atleidžia iš darbo visus skebus, išskyrus tuos, kurie reikalingi įmonių prižiūrėjimui.

Girdi, jie paleidžiami iš darbo "atostogoms".

Padėties žinovai sako, kad tie "lojalistai" paleidžiami dėl visai kitų priežasčių. Visų pirmiuasiai, dirbutvės nebeturinčios medžiagos. Kita, rengiama dirva dėl užbaigimo streiko. Kompanija žino, kad unija laimės ir visi skebai turės arba įeiti į kontraktą, arba palikti įmonę.

PLIENO DARBININKŲ UNIJOS SĄLYGOS

TORONTO. — Plieno darbininkų unijos direktorius Millard pareiškė, kad streikas bus užbaigtas tik tuomet, kada valdžia išpildys sekančias sąlygas:

1. Sutiks su tuo, kad būtų mokama už 8 statutines šventes: reguliari alga, jei darbininkai nedirba, dviguba alga, jeigu dirba.

2. Panaikins 5 centų skirtumą algoj, kuri egzistuoja Novaškotijoj.

3. Garantuos, jog samdytojai pasiduos arbitracijai visais kitais klausimais.

PAKELĖ ALGAS 15 CENTŲ Į VALANDĄ

TORONTO. — Mėsos pakavimo darbininkų unijos visuomeninis direktorius John Lenglett pranešė, kad United Packinghouse Workers of America unija ir Quaker Oats Kompanija, Peterborough, Ont., pasirašė sutartį, pagal kurią darbininkų algos pakeliamos iki 15 centų į valandą.

Sutartis apima 480 darbininkų.

Jis taipgi pranešė, kad mėsos pakavimo industrijos darbininkai nubalsavo už streiką, jeigu reikalavimai nebus patenkinti.

STREIKUOJA 400,000 AMERIKOS JŪRININKŲ

NEW YORK. — Sustreikavo Jungtinių Valstijų 400,000 jūrininkų. Jie sulaikė kelių tūkstančių įvairių laivų judėjimą.

Jeigu valdžia bandys naudoti kareivius laivų judėjimui, tai gali išeiti į streiką kiti darbininkai.

PAVOGĖ 25,000 RATION KNYGUČIŲ

TORONTO. — Juodosios rinkos gengė apiplėšė 16 vietų, kur buvo išduodamos "ration" knygutės. Visos tos vietos buvo bažnytinėse patalpose.

Tie juodrinkininkai pavogė kuponų, už kuriuos galima gauti 2,500,000 svarų mėsos, 1,250,000 svarų cukraus ir 625,000 svarų sviesto.

Vieną vagį suėmė ir rado jo automobilyje 1,000 knygučių.

Veteranų moterys sveikina F. E. Hanratty, kuris suorganizavo Veteranų Namų Lygą ir vadovavo veteranų "invazijai" į barakus, kuriuos ištuštino CWAC kuopa. Kelios veteranų šeimynos okupavo barakus ir apsigyveno. Tas įvyko sostinėj Ottawoj. Viso barakuose apsigyveno 73 asmenys, įskaitant vaikus.

Palestinoj Vėl Eksplozijos; Žydai Ir Arabai Boikotuoja Konferenciją

NENORI IŠDUOTI KARIUOMENĖS SKAIČIŲ

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos davė suprasti, kad jos niekad nepasakys, kiek ir kur svetimuose kraštuose jos turi savo kariuomenės.

Šį sumanymą, kad didžiosios jėgos paskelbtų savo kariuomenės skaičių svetimose šalyse, davė Sovietų Sąjungos atstovas Gromyko.

Jungtinės Valstijos dėsiančios visas pastangas, kad SSRS pasiūlymas būtų užblokuotas.

Joms būtų labai nesmagu, jeigu reiktų pasakyti, kiek kariuomenės yra Kinijoj.

Reikalauja Padėti Kinijos Valdžiai

WASHINGTON. — Grupė Amerikos reakcionierių kreipėsi pas prezidentą Trumaną su reikalavimu, kad jis įsakytų SSRS visai nesikišti į Kinijos reikalus. Iš kitos pusės, jie reikalauja, kad Amerikos valdžia padėtų Čiangkaišekui kovoje prieš komunistus.

Jie pasidarė dokumentą, kuriuomi nori įrodyti prezidentui, kad Kominternas tebeveikia ir ragina Kinijos komunistus nesitaikyti su nacionalistais.

Visas jų reikalavimas labai atsiduoda fašizmu. Dokumentas taip sudarytas, kad išrodo, jog jį būtų gaminęs vienas kuris iš tos grupės, kadangi atitinka visiems grupės troškimams, kad taip būtų.

LONDON. — Britų bėdos Palestinoje neina mažyn, o didyn. Iš Jeruzalimo praneša, kad žydų požeminis judėjimas išeksplodavo geležinkelius keliose vietose ir sulaikė traukinių judėjimą.

Britai turi prirengę 80,000 kariuomenės dėl veikimo, jeigu bruzdėjimas pakils. Gali įvykti didelių susikirtimų.

Tuo tarpu britų, arabų ir žydų konferencija čionai prasidėjo labai prastai: nėra nei žydų, nei arabų atstovų. Tiesa, arabų atstovai iš kitų vietų yra, bet iš Palestinos nėra.

Palestinos arabai atsisakė dalyvauti todėl, kad britai atsisakė priimti jų delegatu Jeruzalimo muftį, kuris yra fašistinių palinkimų.

Čia eina gandai, kad britai turės daryti nemažas nuolaidas žydams, kad gauti jų atstovybę ir rasti nors kokį išėjimą.

Palestina britams yra svarbi iš militarinio taškaregio. Bet dabar, kada tokia situacija tenai, Palestina ne padeda britams, o tik apsunkina. Siuntimas žydų pabėgėlių į koncentracijos kempes muša britų autoritetą tarp visų žydų, kur jie nebūtų.

Nusileidimas žydams kelia prieš britus Palestinos arabų turčius. Nusileidimas tiems arabų turčiams — stato į labai sunkią padėtį žydų pabėgelius, kurie negali rasti vietos po tokių baisių išekntėjimų laike karo.

Žydų ir arabų darbo žmonės moka sugyventi gražiai, bet britai nenori liaudiško režimo Palestinoje. Taip ir negalima rasti išeities.

TREČDALIS ŽYDŲ PO NAMINIU AREŠTU

JERUZALIMAS. — Britų kariuomenė Palestinoje padėjo po naminiu areštu visą trečdalį žydų Palestinoje.

Jiems uždrausta išeiti iš namų be leidimo.

Tel Aviv miesto gatvėmis laksto tankai ir šarvuočiai. Manoma, kad bus vedama plati krata, ieškant teroristų, kurie atnaujino eksplodavimą pastatų.

Palestinos miestų valdybos davė suprasti, kad jos duos finansinę paramą požeminiam žydų judėjimui. Tas labai paveikė britus ir jie šaukia specialų didžiųjų pareigūnų pasitarimą, ką toliau daryti.

Žydai taipgi nutarė pasitraukti iš visų patariamųjų organų ir tuo pradėti nepaklusnumo kampaniją.

Bulgarai Nubalsavo Išvaryti Karalių

SOFIJA. — Bulgarai pereitą sekmadienį 3,801,160 balsų prieš 171,000 pasisakė už respubliką. Devynių metų karalius Semeon II turės kraustytis į užsienį ir prisidėti prie kitų karalių bedarbių.

Balsavimai praėjo labai tvarkingai.

George Dimitrov pasakė, kad Bulgarija nebus keičiama: ji pasiliks liaudiška respublika. Mažas privatinis užsiėmimas pasiliks ir toliau. Bet kraštą valdys didžiuma darbo žmonių, o ne sauja kapitalistų.

Vakarinių Provincijų Ūkininkai Streikuoja

SAKO BIZNIS KALTAS UŽ MĖSOS TRUKUMĄ

CHICAGO. — Jungtinėse Valstijose pasireiškia stoka mėsos. Manoma, kad šiuo kartu krizis bus gana rimtas.

Už tą krizį mėsos srityje kongresmanas Sabath kaltina mėsos industrijos savininkus. Jie darą kriminališką nusižengimą prieš visuomenę.

Mėsos pakuotojai sudarę dirbtiną krizį, kad pakelti savo pelnus.

BRITŲ DARBININKAI UŽ UŽDARAS ŠAPAS

LONDON. — Britanijos darbininkai pradėjo smarkiai bruzdėti už uždaras dirbtuves, tai yra, už kontraktus, pagal kuriuos samdytojai negali samdytis darbininkų be unijos žinios.

Darbiečių valdžia nelabai patenkinta tokiu judėjimu, nes jis ketina įvelti valdžią.

INDIJOS MAINIERIAI GAUNA 35 CENTUS

TIMMINS. — Indijoj, Mysore valstijoj, mainieriai dirba už 35 centus į dieną, nors mainų savininkai gauna 125 nuošimčius pelno ant įdėto kapitalo.

Tokius davinius patiekė M. Subramanyamas, kuris lankėsi čia pereitą savaitę. Jis yra Kolar aukso mainų inspektorius, Indijoj.

Tose mainose dirba 25,000 darbininkų. Mainos priklauso britams.

Auksą britai parduodą Indijos Rezerviniam Bankui po $75.00 už unciją.

Valstijos maharadža uždėjęs ant mainų taksus, bet taksai dar palieką savininkam daug pelno.

TRIESTAS. — 21 asmuo, tarp jų jankiai ir britai kariniai policininkai, buvo sužeisti, kada demonstrantai metė granatą į juos. Granata buvo mesta po to, kai civilė policija iš kulkosvaidžių apšaudė minią, laikančią neautorizuotą mitingą.

LONDONAS. — Keturmotorinis britų transportas skrides iš šiaurinės Afrikos Brazilijon, žuvo Atlanto gelmėse.

Jūroj nuskendo 23 asmenys — įgulos nariai ir pasažieriai.

Pereitą savaitę įvyko penkios panašios katastrofos Europoj, Afrikoj ir J.A.V.

EDMONTON. — Albertos ir Saskačevanos ūkininkai, kurių priklauso prie ūkininkų sąjungos 103,000, pradėjo savo streiką už lygybę kainose. Jie neketina pristatyti rinkai savo produktų iki valdžia garantuos, kad ūkio mašinų ir kitų ūkio reikmenų kainos nebus keliamos.

Šis reikalavimas kilo po to, kai valdžia, padariusi sutartį su Anglija dėl kviečių pristatymo, paskelbė kviečių kainas, kokiomis bus jie parduodami Britanijai.

Jeigu kviečiai įkainuojami dėl kelių metų, sako ūkininkai, tai ir mašinų ir kitų reikmenų kainos turi būti tokios pat visą tą laikotarpį.

Ūkininkai kai kuriose vietose išstatė pikietus ir įspėja tuos, kurie mano skebauti.

Viename miestelyje pikietininkai išdalino vaikams visą skebo atgabentą smetoną.

Ūkininkų streikas labai keblus dalykas. Viena, nekurie produktai genda greitai nepristatyti kur reikia, kaip tai smetona, kiaušiniai ir t.t. Kita, palaikyti pikietus prie elevatorių, pieninių ir kitų vietų yra labai sunku.

Kaip ten nebūtų, ūkininkai, skelbdami streiką, nori atkreipti valdžios ir visuomenės atydą į tai, kad jie nori žmoniškų sąlygų, kaip ir visi kiti. Ūkininkų tarpe dauguma yra maži ūkininkėliai ir labai sunkiai suveda galą su galu.

Amerikiečiai ir Britai Atkando Dantis Paryžiuje

PARYŽIUS. — Pradžioje taikos konferencijos čionai, britai ir amerikiečiai labai griežtai kovojo už paprastos daugumos formulę. Jie manė, kad jie labai daug laimės, jeigu visos rekomendacijos bus pravarytos paprastos daugumos balsais. Dabar jie patys mato, kad jie veltui kovojo.

Kada įvairios tautos pradėjo savo pasiūlymus duoti, susidarė tikra Babilonija konferencijoj. Keturių didžiųjų jėgų ministeriai turėjo rinktis pasitarimui ir ieškoti išėities. Jie nutarė priimti tik tuos pasiūlymus, kurie visoms keturioms jėgoms priimtini. Jie taipgi pasisakė laikytis pirmesnių savo susitarimų, jeigu negalės susitarti dėl pasiūlymų.

Iš konferencijos eigos pasirodė, kad didžiųjų jėgų susitarimas ir vadovybė yra nepavaduojamas reikalas. Nuo didžiųjų jėgų priklauso visi susitarimai.

Liaudies Balsas

VIENINTELIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS,
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Canadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ADMINISTRACIJAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

VIENAS PASAULIS, BET DVI KEMPĖS

Velionis Wendell Willkie, apsilankęs Sovietų Sąjungoj ir kitose šalyse, parašė knygą "One World" — Vienas Pasaulis. Ištikro, turint tokias susisiekimo priemones, kaip laivai, traukiniai, orlaiviai, radijas, pasaulis labai mažas. Šiandien žinios aplekia pasaulį greičiau, negu kad seniau aplėkdavo vieną kaimą. Greitųjų orlaivių pagalba galima aplėkti aplink pasaulį į kelias paras.

Įvairių šalių reikalai šiandien labai susirišę tarpusavyje. Nuo vienos šalies, ypač didesnės, likimo priklauso daugelio kitų šalių likimas. Nuo vienos didelės šalies politikos priklauso visos eilės kitų šalių politika. Krizis vienoj šalyj iššaukia krizį kitose šalyse.

Kova, kuri šiandien eina tarp taip vadinamų vakarų ir rytų, yra kova ne kelių valstybių, o dviejų visuomenių, dviejų sistemų, dviejų klasių. Toj kovoj sprendžiami darbo žmonių ir kapitalistų interesai ne vienoj kurioj šalyj, bet visame pasaulyje.

Taip vadinamas rytinis blokas atstovauja valstybes, kuriose žmonės daugiau ar mažiau pasiliuosavę nuo kapitalistų ir imperialistų jungo. Vakarinis blokas atstovauja kapitalizmą ir jo pastangas palaikyti savo viešpatavimą ant žmonių ir mažesnių valstybių, kolonijų.

Štai kodėl šiandien taip glaudžiai veikia Amerikos pusėj visos kapitalistinės valstybės, visi kapitalistiniai elementai. Su amerikiečiais šiandien eina išvien visi Rytų Europos pabėgėliai, tų kraštų kapitalizmo likučiai. Jie nepaiso, kad išduoda savo krašto žmonių interesus.

Iš kitos pusės, rytinio bloko pusei pritaria pažangios srovės, laisvės trokštą žmonės. Tai ne talkininkavimas svetimai valstybei. Tai gynimas savo klasės, savo laisvės. Vienas žymus Kanados liberalas pasakė, kad Kanados žmonių progresas labai daug priklauso nuo Sovietų Sąjungos egzistavimo. Jis turėjo mintyje, kad Sovietų Sąjunga daro įtaką į Kanados gyvenimą, palengvina demokratinėms jėgoms atsiekti reformų. Jeigu nebūtų Sovietų Sąjungos, nebūtų liaudiškų valstybių Rytų Europoj, atžagareivija būtų atkaklesnė ir Kanadoje.

Liaudies laimėjimai Kanadoje tampriai susirišę su liaudies laimėjimais kitose šalyse. Štai kodėl šiandien Kanados darbo žmonės negali sutikti su savo krašto ir Amerikos vyriausybių vedama politika. Priešai šaukia, kad tai tarnavimas svetimiems. Jie pamiršta, kad jie, remdami Amerikos imperializmą, irgi tarnauja "svetimiems". Jų interesai priklauso nuo imperialistų. Darbo žmonių interesai susirišę su kitų kraštų darbo žmonių interesais.

Juo toliau, tuo pasaulis eis mažyn, kas liečia tautų santykius. Su tuo aiškiau dalinsis ir visuomenė į dvi kempes.

SUVAŽIAVIMUI PRAĖJUS

Tik ką įvykęs Ketvirtas Kanados Lietuvių Suvažiavimas parodė, kad pažangūs Kanados lietuviai yra susirūpinę pagalba savo tėvynei, kuri labai nukentėjo nuo naciškų okupantų. Bet reikia pripažinti, kad suvažiavimas parodė ir tai, kaip maži dalykai atkreipia atydą nuo didesnių ir svarbesnių.

Diskusijos parodė, kad didžiumai daugiau rūpi susirašinėjimas, pundeliai ir kiti smulkesni dalykai, kaip tie, kurie sprendžia mūsų gimtojo krašto likimą.

Laiškai ir pundeliai laikui bėgant susitvarkys per save. Kada sugrįš normalios sąlygos, sugrįš ir patogumai su laiškais ir siuntiniais. Bet tą normalumą gali duoti tiktai susinormalizavimas sąlygų tarptautinėj padėtyj. Juo greičiau susitvarkys santykiai tarp tautų, tuo lengviau bus atsteigti normalias sąlygas Lietuvoje ir kituose kraštuose, kurie nukentėjo nuo karo ir okupantų.

Dabartiniu metu Kanados lietuviams reikia daugiau koncentruotis ant sukėlimo pinigų dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos. Tiesa, kad kiekvienam rūpi padėti saviems asmeniškai. Bet pagalba įstaigai, nuo kurios priklauso krašto žemės ūkio pakėlimas, yra taipgi pagalba ir saviems. Tokia pagalba yra ilgalaikė, nes įstaiga tarnaus visados, kasmet išleisdama šimtus naujų specialistų, kurių už jokius pinigus negalima pirkti.

Taipgi reikia daugiau dirbti dėl taikos ir vienybės. Jeigu mes nestiprinsime taikos jėgų, nedirbsime dėl tautų vienybės, mūsų pagalba bus mažai verta. Kas skundžiasi visokiais trūkumais, negerumais, o nedirba, kad greičiau įvyktų taika, tas daro klaidą.

Lietuviški fašistai šiandien veikia visuose pasaulio kampuose, neišskiriant nei Kanados. Jie kursto žmones, kelia neapykantą Sovietų Sąjungai ir kitoms tautoms. Jie siekia karo, karo prieš SSRS ir mūsų gimtąjį kraštą. Jeigu toksai karas įvyktų, visa mūsų talka Lietuvai nieko nereikštų, nes viskas vėl būtų sunaikinta.

Sovietų Sąjungos, tam tarpe ir mūsų gimtojo krašto vyriausybės pirmoje vietoje susirūpinusios saugumo reikalais. Jos supranta, kad nuo to priklauso visa ateitis. To akyvaizdoje, gal ir neturi galimybės atkreipti atydą į tai kas mums atrodo labai svarbu dėl mūsų. Mums reiktų atminti, kad jie rūpinasi pirmoj vietoj savimi, savo krašto reikalais, o ne mūsų.

Pasaulis dar nepasirašė taikos sutarties. Tebėra karo stovis. Net ir mūsų krašto vyriausybė tebesinaudoja specialėmis teisėmis. Teoretiniai, karas dėl Kanados dar nepabaigęs. Vyriausybės teisės bus susiaurintos tiktai kitais metais, apie kovo mėnesį. Jeigu taip Kanadoje, tai juo labiau tas veikia Europoje.

Prie to reikia pridėti ir tą, kad Europoje vyksta ir revoliucija, nors be kraujo praliejimo. Nuverstí Hitlerio ir Musolinio bernai nesnaudžia ir reikia elgtis su jais labai atsargiai. Taipgi Europoje karas sunaikino daug gabių žmonių ir visoms šalims trūksta kadrų, gabių tarnautojų ir valdininkų.

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų vicekomisaras Višinskis (kairėj), kuris smarkiai kritikavo Amerikos ir Anglijos lėles graikus už drumstimą taikos Balkanuose. Graikijos klausimas atsidūrė Saugumo Taryboj. Yra pasiūlymas pasiųsti komisiją ištyrimui situacijos.

Įvairiais Klausimais

Prie Ko Prives

Pabaigoj pereito karo, kada Vokietijoj pasireiškė darbo žmonių revoliucijos žymės, Vokieijos socialdemokratai susidėjo su dešiniaisiais ir nuslopino revoliuciją. Paskui žingsnis po žingsnio reakcija atsigavo ir kada Hitleris paėmė galią, atėjo galas ir socialdemokratams.

Ne vien Vokietijoj, ir kitose šalyse socialdemokratai ne tik nepadėjo, bet dar slopino kairiuosius judėjimus. Austrijoj buvo labai stiprus darbo žmonių judėjimas, bet ir tenai reakcija paėmė viršų ir pasmaugė tuos pačius socialdemokratus.

Po šio karo vėl ta pati istorija. Britų darbiečiai jau užrioglino ant Graikijos žmonių sprando fašistinę monarchistų valdžią, o neužilgo sugrįš ir pats monarchas. Indonezijoj britų ginklai padeda Olandijos imperialistams.

Kur tik pažiūrėsi, visur matyti, kaip darbiečiai, turėdami savo rankose Anglijos valdžią, ranka rankon veikia su Amerikos ir kitų šalių reakcionieriais. Prie ko tas veda?

Jeigu reakcija įsigalės Italijoj, Graikijoj, Francijoj, Olandijoj, Danijoj, Kinijoj ir kitose vietose, tai ir pati Anglija pasuks atgal. Anglijos toriai bus labai sustiprinti, o tuo tarpu masių nepasitenkinimas darbiečiais bus padidėjęs.

Tik nugalėta fašizmo banga nepalietė taip skaudžiai pačios Britanijos, kaip ji palietė nekuriuos kraštus Europoje ir Pietų Amerikoje. Bet niekas negali užtikrinti, kad kita banga, jeigu jai bus leista įsisiūbuoti, nepalies Britanijos.

Reikia atminti, kad per praėjusį laikotarpį fašizmo ir reakcijos pusėj pirmą vietą užėmė Vokietija ir Japonija. Britanija ir Amerika buvo svyruojančios demokratijos. Jos negalėjo aiškiai stovėti fašizmo priešininkės Sovietų Sąjungos pusėje iki karo įsiveržimo, bet jų interesai kirtosi su Vokietijos ir Japonijos interesais.

Dabar, jeigu išaugs nauja fašistinė reakcija, Amerika ir Britanija bus priešakyje. Imperialistinę ir fašistinę politiką vadovaus Amerika ir Britanija.

Taigi, darbiečių politika, kuri šiandien eina kartu su Amerikos reakcionieriais, stiprina jėgas, kurios ateityje pasmaugs juos pačius, kaip kad jie buvo pasmaugti Vokietijoje ir kitose šalyse, jeigu toms jėgoms nepastos kelio opozicinės jėgos.

Ko Amerika Siekia

Nors jau buvo rašyta apie Jungtinių Valstijų ir Jugoslavijos kivirčus, tačiau reikia dar daugiau rašyti, nes atrodo, kad tų įvykių reikšmė yra daug didesnė, negu iš pradžių atrodė.

Amerikos orlaiviai peržengė jugoslavų sieną ne vieną ar du kartus, bet šimtus kartų. Maršalas Tito, kalbėdamas Jugoslavijos parlamente balandžio mėnesį, raportavo, kad amerikiečiai, nuo vasario 11 dienos iki kovo 26 dienos nuolatos skrido per jugoslavų teritoriją. Tuo metu 174 kartus sieną peržengė kovos orlaiviai. Taipgi skrido per jugoslavų teritoriją ir bomberiai.

Jugoslavijos valdžia protestavo, bet iš tų protestų nieko neišėjo. Sąjungininkai nedavė patenkinančių atsakymų. Maršalas Tito tada paklausė: "Ką tas viskas reiškia?"

Liepos 10 dieną generolas Kocha Popovich, Jugoslavijos generalinio štabo viršininkas, skundėsi Amerikos militariniam atstovui Belgrade dėl tokių skridimų per Jugoslavijos teritoriją. Bet to skundo amerikiečiai nepaisė.

Nuo liepos 16 iki rugpiūčio 8, amerikiečių orlaiviai peržengė jugoslavų sieną 172 kartus. 87 kartus skrido bomberiai, 45 kartus transportiniai orlaiviai ir 40 kartų kovos orlaiviai.

Prie to mes galime pridėti dar kampaniją spaudoje laike teismo, kuriame buvo teisiamas ir išdavikas Michailovičius. Amerikieči a i šaukė, kad jugoslavai teisia nekaltus žmones. Girdi, vietoj Michailovičiaus turėjo būti Tito. Kitaip sakant, išdaviku buvo ne Michailovičius, o Tito.

Toks elgėsis su Jugoslavija stato didelį klausimą: Ko Amerika siekia su tokiais užpuolimais ant jugoslavų?

Atsakymą sunku duoti, bet tie veiksmai rodo, kad Amerika papildė nusižengimą prieš tautą, kuri taip narsiai kovojo prieš hitlerininkus, visų bendrą priešą. Jos orlaiviai skraidė po jugoslavų teritoriją veik keturius šimtus kartų, nepaisant protestų iš jugoslavų pusės.

Jeigu kuri šalis pasielgtų taip su Jungtinėmis Valstijomis, būtų baisu ir klausyti, kaip amerikiečiai rėktų. Daleiskime, kad Sovietų Sąjungos orlaiviai užskristų ant Kalifornijos, kas tuomet būtų?

Pirm karo, "nepriklausomoj" Jugoslavijoj Vakarų Europos kapitalistai imdavo po 235 nuošimčius už įdėtą kapitalą į Jugoslavų aukso mainas. Darbininkams mokėdavo po 25 centus į dieną. Amerikiečių trustai turėjo daug kapitalo aliejaus ir kitose įmonėse.

Sakoma, kad Amerikos ambasadorius Belgrade, R. C. Patterson, yra artimai susirišęs su Wall Street tūzais, kurie turėjo daug kapitalo Jugoslavijoj. Matyti, kad jiems tas kapitalas tebekvepia ir jie bando kaip nors atgauti jį.

Kas būtų su tokiais kraštais, kaip Jugoslavija, Lenkija, Rumunija ir kitos, jeigu nebūtų Sovietų Sąjungos? Kokią laisvę ir nepriklausomybę jos turėtų?

Sovietų Sąjungos buvimas yra stipriasia Europos kraštų atspara. Be jos, Rytų Europos kraštai negalėtų nei pasijudinti, nei žodžio ištarti. Jie turėtų daryti, kaip jiems įsakytų Amerika ar Anglija.

Politikas

Laiškas iš Vilniaus

Draugė Bertha Janko (Jankauskaitė), Liaudies Balso angliško skyriaus redaktorė, gavo laišką iš Vilniaus nuo J. Narkevičiūtės, jaunimo vadovės Vilniuje. Štai tas laiškas. — Red.

—o—

Miela Sese!

Taip džiaugiuosi, kad gavau nuo Jūsų laišką.

Būnant Londone, Pasaulinėje Demokratinio Jaunimo Konferencijoje, aš susipažinau su Jūsų delegatu, Leo Usaty, ir sužinojau iš jo, kad Kanadoje yra lietuvių jaunimo kliubas, kuriam Jūs vadovaujat. Mane labai domino, kaip ten Jūs gyvenate, kokias turite organizacijas, kuo užsiiminėja lietuvių jaunimas. Rengiausi Jums rašyti ir dideliam mano džiaugsmui, iš Jūsų pirma gavau. Jūsų laišku džiaugiausi ne tik aš viena, daviau paskaityti Vilniaus miesto jaunimui. Mes visi labai domimės, kaip gyvena mūsų užjūrio broliai ir sesutės lietuviai.

Didžiojo Tėvynės karo metu, mes visi jaunuoliai kovojome fronte prieš vokiečius, buvome partizanuose, visur naikinome priešą. Okupacijos metais, vokiečiai labai nuteriojo mūsų kraštą, jie sudegino daugelį miestų, apgriovė sostinę Vilnių, sugriovė įmones, fabrikus, daug žalos padarė mūsų kraštui.

Dabar mes pasiryžę, penkmečio bėgyje, atstatyti liaudies ūkį iki prieškarinio lygio ir žymiai pralenkti. Vilniaus miesto jaunimas labai myli savo senąją sostinę, Gedimino miestą Vilnių, ir padaryti dar gražesne mūsų sostinę, negu ji buvo.

J. Narkevičiūtė

Dabar mes atstatome sugriautą miestą, atstatome įmones, fabrikus, mokyklas. Mes turime jaunimo jėgoms įrengti kultūros ir poilsio parką, pastatyti jaunimo kliubą, fizikos rūmus, atremontuoti pionierių rūmus, pastatyti vaikams geležinkelį. Pionierių rūmus atidarysime šių metų rugsėjo 1 dieną, Tarptautinės jaunimo dienos proga. Rūmuose bus įrengta vaikams radijo mėgėjų kambarys, šachmatininkų, avio modelistų, jaunųjų gimnastikų, biblioteka, skaitykla, baleto studijų salė, kur bus rengiami vakarai. Tuose rūmuose vaikai gražiai leis liuoslaikį, lavinsis. Žinoma, pokariniais laikais visa tai padaryti yra nelengva, bet broliškoms Tarybų Sąjungos tautoms padedant, visa tai įvykdysime.

Aš vadovauju Vilniaus miesto jaunimo organizacijai ir jaunimas prašė mane perduoti Jums, kad jie taipgi nori užmegzti glaudžius ryšius su Kanados lietuvių jaunimu.

Dabar siunčiu Jums keletą knygų mūsų poetų, rašytojų: Duonelaičio, Salomėjos Neries, Balio Sruogos, Liudo Giros, Eduardo Mieželaičio, Juliaus Janonio ir Cvirkos.

Salomėja Neris, tai mėgiamiausia Lietuvos jaunimo poetė. Salomėjos Neries eilėraščiai persisunkę gilaus ir nuoširdaus meilės jausmo gyvenimui, tėvynei ir liaudžiai. Ji sukūrė poemą apie mūsų Tarybų Sąjungos didvyrę lietuvaitę partizanę Mariją Melnikaitę.

Jeigu šios knygos pasieks Jus, vėliau atsiųsiu daugiau knygų ir jaunimo laikraščių bei žurnalų.

Prašome atsiųsti mums savo knygų, laikraščių, fotografijų.

Kad nors iš foto pažinti vienai kitą, siunčiu Jums savo fotografiją, taip pat prašau atsiųsti savo.

Širdingi linkėjimai nuo Vilniaus jaunimo Jums ir Kanados lietuvių jaunimui.

J. Narkevičiūtė

KOMUNISTAI KREIPSIS Į JUNGTINES TAUTAS

YENAN. — Generolas Ču En-lai pranešė spaudos atstovams, kad Yenano valdžia kreipsis į Jungtines Tautas, prašydama pagalbos, jeigu Jungtinnės Valstijos nenustos rėmusios nacionalistų, kurie veda civilį karą prieš komunistų vadovaujamą dalį.

Jis nurodė, kad Jungtinės Valstijos laužo Maskvos sutartį. Jeigu jos nesusilaikys, sako jis, komunistai kreipsis į Jungtines Tautas.

Pastabos

Pereitą sekmadienį lenkai Varšavoje, prie amerikiečių ambasados, šaukė:

"Šalin Vokietijos gynėjus!"

"Pasiimkit Mikolaičiką atgal į Londoną!"

Panašiai jaučia daugelio Europos kraštų žmonės.

Amerikiečiai ir britai, su jų pakalikais Europoje, virto Vokietijos, Italijos ir kitų agresinių šalių advokatais, gynėjais.

—o—

Amerikiečiai ir britai virto gynėjais ir visų buvusių fašistų ir reakcionierių Europoje.

Reikia manyti, kad jų agentai veikia iš vidaus, organizuodami maištininkus prieš liaudies valdžias, kaip jie darė Sovietų Sąjungoj.

Graikijoj jie užsodino ant liaudies sprando fašistinius monarchistus ir demonstruoja karines jėgas, kad niekas nedrįstų pasipriešinti.

—o—

Čiangkaišekas į savo valdžios aparatą įtraukė buvusį Gestapo viršininką Peipinge, Adelbertą Schulzę.

Kadangi jis vartoja rusų kalbą ir vadovavo naciams Peipinge, Čiangkaišekas mano, kad jis bus geras žvalgybos viršininkas Šiaurės Kinijoj.

Nereikia nei abejoti, kad amerikiečiai tokį pasirinkimą užgirs.

—o—

Karas buvo prieš fašizmą ir hitlerizmą, bet taika virto už fašizmą ir reakciją.

Laimė tik tame, kad ne visose šalyse jie gali Hitlerio bernus statyti į atsakomingas pareigas.

—o—

Juokingiausias dalykas yra tame, kad reakcionieriai apsisukę skelbia, jog komunizmas ir fašizmas yra tas pats.

Komunistai ir fašistai esą tie patys paukščiai, tik kitokių plunsknų, bet fašistus ir nacius dėtų prie širdies.

Demagogai paklydo savo tauškaluose.

—o—

Federalė valdžia bus įrašyta į darbininkų istoriją kaip didžiausia kaltininkė už tai, kad visa eilė streikų taip ilgai užsitęsė.

Jeigu ji būtų palikus plieno kompanijoms ir darbininkams savo ginčą spręsti tarpusavyje, streikas būtų senai užbaigtas.

Dabar negalima baigti ir kitų streikų.

—o—

Kai kitose vietose algos pakeliamos net iki 20 centų į valandą, tai federalė valdžia laikosi įsikibusi į 10 centų.

Tiesa, ji sutiko kiek nusileisti, pakelti plieno darbininkų algas pustrylikos centų į valandą, bet tas nieko nereiškia.

Darbininkai paskaitė įžeidimu ir atmetė.

—o—

Skaitykit Liaudies Balse telpantį laišką iš Vilniaus nuo jaunimo vadovės draugės J. Narkevičiūtės.

Laiškas įdomus tuo, kad jame atsispindi jaunosios kartos entuziazmas dėl savo tėvynės ir broliškų santykių su jaunimu užsienyje.

Kada padėtis pasidarys noramli, mes galėsime užmegzti ryšius su įvairiomis kultūrinėmis organizacijomis.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Ne "Rytai ir Vakarai," Bet Liaudis ir Reakcija

Turčių spaudoj nuolatos rašoma, kad einanti kova "tarpe Rytų ir Vakarų" arba Sovietų Sąjungos ir Vakarų demokratijos." Abu šie terminai yra apgavimui Amerikos darbo žmonių. Jokios kovos tarpe "rytų ir vakarų" nėra, kaip ir jos nėra tarpe "Sovietų Sąjungos ir demokratijos." Kova eina iš vienos pusės tarpe demokratinės liaudies, Tarybų Sąjungos už darbo žmonijos geresnį gyvenimą, ir iš kitos pusės tarpe kapitalistų, imperialistų, žiauriausios reakcijos prieš liaudį ir jos laisvę.

Saujalė turčių ir jų reikalus ginanti redaktoriai bei radijo komentatoriai negali Amerikos žmonėms pasakyti, kad jie remia Lenkijos, Jugoslavijos, Bulgarijos, Italijos, Rumunijos, Vengrijos, Čekoslovakijos ir net Vokietijos kapitalistus, dvarponius ir reakciją prieš tų šalių darbininkus, valstiečius ir darbo inteligentiją. Jeigu jie tą pasakytų, tai Amerikos darbininkai ir farmeriai nepritartų jų tai politikai. Todėl jie remdami tų šalių turčius turi sakyti Amerikos žmonėms, būk jie ten remia "demokratiją."

Kas gi yra demokratija? Kas ją sudaro jeigu ne visuomenės milžiniška gyventojų dauguma? Kinijoj imperialistai eina prieš tą demokratiją, o remia reakciją — saujalę turčių. Tą patį daro ir kitur. Todėl nėra jokios kovos tarpe Sovietų Sąjungos ir demokratijos. Priešingai, kur Raudonoji Armija atėjo, ten gyventojų masės kuria naują gyvenimo tvarką, nusavina saujalę turčių, kurie kenkė milžiniškai liaudies daugumai geriau gyventi. Nei Bugarijos, Rumunijos Jugoslavijos, Lenkijos ir net Vokietijos liaudis nėra prieš Tarybų Sąjungą. Prieš ją yra tik kapitalistai, dvarponiai, kunigija ir reakcija. Ir šie elementai gauna užtarimą pas Londono ir Wall stryto imperialistus. Todėl yra paika kalbėti, būk tarpe tarybinės tvarkos ir demokratijos eina kova. Tarybinė tvarka yra liaudies tvarka ir todėl pati yra demokratijos tvarka.

Taip pat paikos pasakos, būk kova eina tarpe "rytų ir vakarų". Po "rytais" suprantama Sovietų Sąjunga, Lenkija, Čekoslovakija, Bulgarija, Rumunija ir Jugoslavija, gi po "vakarais" — Anglijos ir Amerikos kapitalistinius diplomatus ir politikus, ginančius kapitalo tvarką.

Ar tie ponai, kurie šaukia apie "rytus" visus tų šalių gyventojus skaito "rytiečiais" ir priešingais Wall stryto kapitalistų politikai? Nieko panašaus! Lenkijoj jie remia pono Mikolaičiko gaują, reakciją, buvusius kapitalistus ir dvarponius ir juos neskaito "rytiečiais". Rumunijoj jie remia Hitlerio sėbrą Julių Manių, jo pagelbininką Nicolą Penesku, kurio vadinasi "valstiečių partijos" vadais, nors eina prieš valstiečius. Jugoslavijoj jie remia Michailovičiaus liekanas o Kinijoj generolo Chiang Kai-šeko šaiką ir juos neskaito "rytiečiais," nors Kinija yra Tolimiausiuose Rytuose. Taip pat jie žiauriausia puola Francijoj komunistus Duklasą arba Thorezą, nors Francija yra vakariniam gale Europos.

Taigi tauškimas apie kovą tarpe "rytų ir vakarų" yra niekas daugiau, kaip žmonių apgavimas. Turčių spaudos redaktoriai žino, kad jeigu jie pasakys, kas yra gera Lenkijos, Jugoslavijos, Kinijos darbininkams, valstiečiams ir darbo inteligentijai, tai ir Amerikos darbininkai, farmeriai ir inteligentai supras, kad tas yra gerai. Tokiame atsitikime mūsų šalies piliečių nebus galima kurstyti prieš anų šalių liaudies tvarką.

Kada Sovietai pakėlė algas savo dalyj Austrijoj darbo žmonėms, tai, nepaisant kiek prieš tai rėkė anglų, amerikiečių ir francūzų okupuotoje Austrijos dalyj, ir ten darbininkai to paties pradėjo reikalauti. Kada Sovietai sulygino moterų algą su vyrų alga jų okupuotoj Vokietijos dalyj, tai tas pats reikalavimas iškilo anglų, amerikiečių ir francūzų okupuotoj Vokietijoj. Didesnę algą, geresnį pragyvenimą visi darbininkai nori turėti, lygų atlyginimą už lygų darbą gauna pas mus unijų vyrai ir moterys, bet kada tą Sovietai padarė Vokietijoj, tai turčių spauda šaukė, būk Sovietai "komunizmą vykina Vokietijoj." Turčių spaudai ir radijo komentatoriams reikalingi blofai, kad jie galėtų klaidinti mases.

Nėra jokio pamato nei tarybinių idėjų primesti "rytams." Pirmoji pasaulyj buvo vyriausybė, kuri nacionalizavo gamybos priemones ir daug vykino gyveniman to, kas šiandien yra Tarybų Sąjungoj, tai buvo Paryžiaus Komuna, 1871 m. — Francijoj. Rusijos Revoliucija daug pasiskolino iš Paryžiaus Komunos, tai yra — vakarų.

Dar anksčiau, būtent, 1776 metais, seną pasaulį sukratė ne rytai, bet vakarai — Amerikos Revoliucija. Tai mūsų šalyj sukilo piliečiai prieš Anglijos karaliaus tyroniją! Tai Amerikos Revoliucijos vadai — Jeffersonas, T. Paine, Washingtonas ir kiti kovojo už liaudies laisvę, už naują gyvenimą, lygiai, kaip šiandien kovoja Kinijos, Lenkijos, Bulgarijos, Rumunijos, Albanijos, Jugoslavijos, Italijos ir Francijos žmonės. Kovojo už žmonių laisvę milžiniškos liaudies gyventojų daugumos, už tai, kad liaudžiai būtų geriau gyventi, o ne saujalei turčių.

Amerikos Revoliucijos idėjos, tie patyrimai vėliau, 1789 metais, daug padėjo Francijos Revoliucijai. Gi iš Amerikos ir Francijos revoliucijų daug mokėsi revoliucionieriai Rusijoj. Ir kaip dabar pasaulinė reakcija puola Rusijos Revoliuciją, kaip ji niekina liaudies santvarką Lenkijoj, Bulgarijoj, Rumunijoj, Jugoslavijoj, Albanijoj, Kinijoj, taip tais laikais puolė Amerikos ir Francijos liaudies naują santvarką.

Kaip tada Anglijos karalius šaukėsi sau į pagalbą visas pasaulines reakcijos jėgas prieš Amerikos liaudies revoliuciją, taip dabar pasaulinė reakcija puola kitose šalyse liaudies pastangas — kurti laimingesnį visuomenės gyvenimą. Kaip laike Francijos Revoliucijos, pradedant Rusijos caru ir baigiant Vatikano popiežium, visos reakcinės jėgos puolė Francija, taip dabar jos puola tas šalis, kur liaudis atsisako toliau vergauti saujalei kapitalistų, dvarponių ir kunigijos.

—D. M. Š. Laisvėj.

Reicho maršalas Gioringas sako tur būt paskutinę prakalbą. Jis taria paskutinį pasiteisinimo žodį Nurembergo teisme. Jis ir kiti nacių kariški kriminalistai savo likimą sužinos rugsėjo 23 dieną.

Persiskiriant su L. B. Administr. Pareigomis

Prieš keturius metus, kada karas buvo pačiame įsiliepsnojime, kada dauguma Kanados jaunų vyrų, vieni savanoriais, kiti pašaukti, ėjo apginti žmonijos laisvę nuo labiau negu sužvėrėjusio fašizmo, ir tuo pačiu laiku, kada daug metų prie Liaudies Balso dirbęs draugas Povilas Pajuodis nusprendė prisidėti prie fašizmo naikinimo misijos ir įstojo armijon, visai netikėtai likau pakviestas dirbti Liaudies Balso administracijoj. Nors gerai žinojau, kad Liaudies Balsas yra Kanados lietuvių aukščiausia apšvietos įstaiga ir kad mano prasilavinimas joje dirbti yra per menkas, tačiau, žinodamas, kad jaunesni ir geriau prasilavinę draugai, vieni yra reikalingi karo žygiams, kiti einanti svarbias organizacines pareigas, nepavaduojanti ir negalinti pasitraukti, tad pakvietimą priėmiau. Priėmiau su dideliu džiaugsmu.

Pagaliaus, kada karas liko baigtas ir kada atsirado gerų draugų, kurie galėtų geriau patarnauti laikraščiui ir skaitytojams, nusprendžiau pasitraukti. Kaip jau žinoma, prie laikraščio liko pakviestas Kanados lietuviams gerai žinomas šio karo ir darbininkiško judėjimo veteranas, draugas Kostas Kilikevičius.

Ketveri darbo metai prie laikraščio, prabėgo kaip keturios dienos. Nors darbas buvo nelengvas, bet tie darbo metai prie laikraščio, mano sieloje iki gyvensiu, paliks neišdildomą ir didelį džiaugsmą, kad galėjau patarnauti laikraščiui ir jo skaitytojams.

Širdingai Ačiū

Širdingai ačiū spaudos komitetui už pasitikėjimą manim ir už suteiktą man garbę padirbėti Kanados lietuvių apšvietos įstaigoj — prie Liaudies Balso.

Širdingai ačiū už pamokas bei patarimus draugams: Z. Janauskui, V. Strazevičiui ir ypatingai Liaudies Balso redaktoriui, draugui J. Ylai, su kuriuo teko dirbti viename kambaryje ir nuo jo gauti daug, daug tikrai nuoširdžių ir labai reikalingų man pamokų bei patarimų.

Širdingai ačiū Lietuvių Literatūros Draugijos rajonų, kuopų ir kitokių draugijų komitetams, visiems ir visoms Liaudies Balso talkininkams ir skaitytojams Kanadoje ir Amerikos Jungtinėse Valstijose, už atliktus darbus, aukas ir už nuoširdžią kooperaciją laikraščiui praeityje. Jūsų visokeriopa ir nuoširdi talka laikraščiui padėjo išlaikyti gerą jo finansinį stovį. Jūsų nuoširdūs laiškai, laikraščio reikalais, suteikė man daug energijos darbe ir daug padėjo lengviau atlikti man pavestas pareigas. Jūsų išreikštas man draugiškumas, laiškais ir asmeniškai, pricementavo mane prie Liaudies Balso rėmėjų bei skaitytojų šeimynos labiau negu kada nors pirmiau. Tad dar kartą už viską širdingai ačiū.

Taipgi didelis ačiū draugui P. Gavėnui, kurio dviračiu naudojausi kaip savu per visą vasarą.

Persiskirdamas su darbu prie laikraščio, pats pasižadu remti jį visais galimais būdais ir niekuomet nenutolti nuo jo talkininkų bei skaitytojų šeimynos. Taipgi prašau ir kviečiu visus senus Liaudies Balso talkininkus talkininkauti dabar einančiam administratoriaus pareigas draugui Kostui Kilikevičiui. Kviečiu visus budavoti, visais galimais būdais, Kanados lietuvių laikraštį Liaudies Balsą. Tuos, kurie dar jo neskaito kviečiu tapti jo skaitytojų šeimynos nariais.

P. Gutauskas
Buvęs L. B. Administr.

Grįžau iš Poilsio

MONTREAL. — Anksčiau buvo pranešta, kad mano sveikatai kiek sušlubavus, gydytojų buvau išsiųstas iš miesto į laukus poilsiui. Tą "poilsį" jau atlikau ir savo sveikatą kiek sutvirtinęs grįžau atgal į Montrealą prie savo kasdieninio darbo, taigi kartu paimu atgal ir Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados Veikiančio Komiteto sekretoriaus pareigas.

Nuo dabar, prašau LLD kuopų ir kitais organizaciniais reikalais, vėl man rašinėti.

J. Lesevičius
LLD K. V. K. Sekretorius
P. O. Sta. "D", Box 44,
Montreal 22, Que.

AUKOS LIETUVOS ŽMONIŲ PARAMAI

Laike paskutinių dviejų savaičių aukų dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos gauta sekančiai:

Draugas P. Kunchys, Port Arthur, Ont., pridavė $200. Aukojo: A. Stankevičius $50.00; S. Stankevičius, A. Sirgedas, F. Tumėnas ir P. Kunchys po $25.00; W. Kiselevičius ir P. Obinson po $20.00; K. Rudinskas $10.00.

Toronto Demokratinių Lietuvių Komitetas pridavė $125.

Lietuvių Literatūros Draugijos 113 kuopa, Hamilton, Ont., prisiuntė $175.50. Aukojo: LLD 113 kuopa $50.00; per parengimą tam tikslui sukelta $52.00; ant blankų surinkta: N. Yvanauskienė $41.50; aukojo: M. Genevičius $15.00; B. Kvietinskas (montrealietis), J. B. Kubiliai ir P. Astyla po $5.00; P. Bagačiauskas, J. Astylienė, A. Bugailiškienė ir S. Papkovas po $2.00; J. Ramoška, B. Tamašauskas ir S. Šimutis po $1.00; T. Evaška 50 centų. M. Doveikienė ant blankos surinko $32.00; aukojo: O. Pampalienė ir M. H. Doveikai po $10.00; M. Genevičius ir P. Povilonis po $5.00; F. Paul $2.00.

Montrealo Demokratinių Lietuvių Komitetas pridavė $1,650.

Draugas W. Valiukas, Vancouver, B. C., prisiuntė $100. Tai pelnas nuo rengto pikniko.

Sudburio Demokratinių Lietuvių Komitetas pridavė $104.

Draugas M. Bielinis Ottawa, Ont., prisiuntė $9.00; aukojo: M. Bielinis $5.00, G. Viskauskienė $3.00 ir A. Kavaliauskaitė $1.00.

Draugas W. Kurila, Port Arthur, Ont., prisiuntė $65. Aukojo: W. Kurila $25.00; J. Sklenis ir W. Razela po $20.00.

Visiems už aukas ir pasidarbavimą širdingiai ačiū.

J. Berškys
KLNK Sekretorius
457 Parkside Dr.,
Toronto Ont

PARYŽIUS. — Sovietų Sąjunga kaltina amerikiečius, kad jie stato Afganistane aerodromus ir tiesia militarinius kelius.

Afganistanas yra britų dominuojama valstybė Sovietų Sąjungos pašonėj.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J.

Kuo gi tas gamtiškas (pilvu) kvėpavimas yra geresnis už aną mūsų netikusiai prisipratintą krūtininį kvėpavimą? Ogi daug kuo. Kvėpuodami pilvu, mes su kiekvienu įkvėpimu daugiau į plaučius įtraukiam gryno oro, deguonies. Geriau prisipildo plaučiai, geriau jie padeda kraują išvarinėt. Pilvu kvėpuojant, tai nusileisdamas, tai pasikeldamas perklodas ritmiškai masažuoja, spaudinėja visus pilvo organus. Nuo tokio masažo geriau išsivaikšto kraujas po tuos organus ir liaukas, ir todėl jie geriau veikia, geriau trukčioja, geriau eina savo pareigas. Geriau ir daugiau išsunkia syvų, virškinamųjų sunkų ir vidinių sekrecijų. Vikriau eina maisto malimas, geriau išsituština žarnos, dingsta vidurių užkietėjimas. Visi organizmo audiniai daugiau gauna to niekuo nepavaduojamo deguonies, to visų daiktų gaivintojo, ir todėl visi jie geriau ir pilniau veikia.

Fizinis vaikų lavinimas mokyklose tebėra farsas, ypač viešose pradžios mokyklose. Ten visą tą dalyką efektingai nustato ir diriguoja anie visagalingieji komerciniai organai, kapitalo tūzai. Diriguoja taip, kad jiem iš to būtų naudos, o ne jų diriguojamiems mūsų vaikams. Vaikai ilgainiui tampa tų komercinių interesų klusnus įrankis, ir tų jau jų daugiau nebesuvaldysi ir nebepamokysi. Jie tavęs ir klausyt nebeklauso ir su kokia tai panieka į tave žiūri. Tu jiems atsilikėlis, senos mados svetimšalis, "foreineris," "ol fashioned," "ignorant" ir panašiais būdvardžiais ir epitetais mėtomas gremėzdas.

Vaikų auklėjimas mokyklose, ypač pradžios mokyklose — efektingas ir galingas kapitalistinės sistemos įrankis. Jau neminėsime čia ideologinio iškraipyto išmokslinimo. Mūsų mokyklinio amžiaus vaikai įgauna netikusį ir fizinį išmokslinimą. Kokias pamokas jie ten gauna apie save, apie savo fizišką kūną ir apie tai, kaip veikia jų kūnas ir kaip jį išlaikyt geroj tvarkoj, — visa tai yra muilo burbulas, anų visagalingųjų kapitalo galiūnų pučiamas tai, kaip jiems geriau patinka.

Visa mūsų dabartinė mokyklinė sistema, ypač žemesnių laipsnių, reikalinga radikališkos pakaitos. Tarp kitko, pradinių mokyklų vaikai turėtų gaut ir gerą sistematišką fizinį lavinimą, kad jie ten įgautų gerų papročių, išnoktų taisykliškai kvėpuot.

Daugely pradinių mokyklų perdėtiniais ir pirmūnais pastatyti mokytojai — įgudę imperialistinio kapitalizmo klapčiukai, sugargažėję obskurantai, "kūno ir sielos inžinieriai." Na, ir įkūnija jie gyveniman savo užgaidas pagal iš viršaus padiktuotą planą. Tie pedantai, iš savo didelės gudrybės, iki minimumo apkarpo fizinio vaikų lavinimo programą, nustatytą mokyklai išeiti. O čia dargi į tą patį tašką muša ir tėvų neišmanymas ir neįžinystė. Tėvai dar ir nuo savęs neretai išranda priemones vaikams vengti gimnastikos.

TEOFILIS TILVYTIS

Ištraukos iš Poemos "Upė"

(Pabaiga)

O savaitės švilpė ir mėnesiai ritos,
Gyvenimas veržės naująja vaga,
Kiekvienas šviesesnis pavasario rytas
Užpildavo sielą troškimų banga,
Ir didžiosios mintys, audrų išvartytos,
Ant dugno rikiavos kitokia tvarka:
Jos visos, kaip viena, palinko į kairę,
Kur plakės raudona gyvenimo gairė.

Kai paukštis, nutūpęs ant medžio šakos,
Dariausi į žemę, kur žmonės rėplioja
Siauruos, sukryžiuotuos betono takuos,
Nors erdvės, kaip pirma, dar tebeviliojo.
Bet šičia patyriau aš jėgą traukos,
Ir sunkiai ant medžio aš kojas dėliojau,
Matyt bus pavargę, jaunuoli, sparnai,
Kuriuos tu padangėm plaki jau senai.

Staiga, apsidairęs į plunksnas, į kojas,
Stebėjaus, koks menkas patsai aš esu.
Jaučiausi, lyg būčiau daug metų miegojęs
Ant šilko kalnelio, pūkuose dausų:
Aplink gyvenimo medis šakojos,
Jį plovė upeliai keisčiausių garsų.
Pats būdamas dainius, jaunuolis, skaistveidis,
Klausiausi to choro aš, galvą nuleidęs.

Girdžiu aš — įvyksta sprogimas širdy
Ir išvados prote jau pradeda pintis,
Prasmė tos gyvybės iškyla didi,
Tą prasmę jau bando sugauti ir mintys,
Ir paukščių kelius jau pamest žadi,
Išpaikėliu buvęs, jau pradeda gintis.
Taip pradedi tyliai tu augti ir bręsti,
Bet daugel dalykų dar tau nesuprast.

Ieškodamas duonos žmonėse knisaus,
Šnairavo jų žvilgsniai, veidai jų liepsnojo,
Nupurtė vėjelis šiurpumo baisaus:
Į kairę — žmogutis molynę baksnojo,
Jį prakaitas plovė sūrus iš viršaus,
Kur čiurkšlėmis veržės iš veido artojo.
Teisybė, duonutė jo buvo skani,
Bet jos iškasimas nupurtė mane.

Jo gyslomis veržės nualintas kraujas,
Širdis jo tuksėjo, kaip smūgiai akmens,
Grūdai į arimą byrėjo iš saujos,
Jie, žemėn įšalę, speigus pragyvens,
Pavasarį kelsis jų atžalos naujos,
Maitinamos sultim trąšos ir vandens.
Daigai išlapojo, subrendo ir varpos —
Vyresnis jo brolis jau perima darbus.

Į dirvą ateina kiti vabalai,
Su rankom minkštutėm, bet siela granito,
Jų nugaras dengia minkšti riebalai,
Iš prakaito skurdžiaus jie šimtmečius mito.
Viską supratau aš, bet jau per vėlai
Man uždanga amžių nuo veido nukrito:
Plačiai išsiliejo į kraują skriauda —
Aš genijum keršto jaučiausi tada.

Ir žvilgsnis kitokį jam blizgesį gavo,
Ir veidas ištyso į formas rimties.
Jau protas gilesniais kanalais bangavo,
Jis buvo aštrus ir plačios apimties,
Vaikystės sapnai pamažu išgaravo,
Nusėdę, kaip rūkas, dugnan praeities.
Kasdieną ryškėjo man vaizdas rytojaus,
Kad kelsis iš dumblo į laisvę artojas.

Demokratinės Jėgos Dabartiniu Momentu

A. Leontjevas

(Pabaiga)

Trečia, Rytų Europos žmonės iš savo karčių patyrimų įsitikino, kas yra jų draugai ir kas priešai tarptautinėj arenoj. Jie matė, kaip jų buvusieji reakcionieriai valdonai, besiorientuodami linkui Sovietų Sąjungos priešingų jėgų, atvedė juos prie tautinės katastrofos ir fizinio sunaikinimo. Jie pamatė, kad visos eilės kraštų valdantieji rateliai žiūri į juos kaip į imperialistinio lošimo įrankius. Bet tie žmonės nebenori būti tokioj rolėj. Ir kas tokio, kad Rytų Europos žmonės visų pirmiausiai nori draugystės su savo didžiuoju kaimynu, SSRS?

Ištisus dešimtmečius suomiai, lenkai, rumunai ir kiti Rytų Europos žmonės buvo begėdiškai apgaudinėjami su teigimu, būk jie yra vakarinės civilizacijos priešakiniai postai, ir šaukiami stovėti sargyboje prieš "rytinį barbarizmą", kuris, girdi, veržiasi iš Sovietų Sąjungos pusės. Šie melagingi ir nuodingi žodžiai buvo girdimi ne tik iš Berlyno — jie taipgi buvo girdimi iš Paryžiaus ir Londono. Rytų Europos žmonės iš patyrimo pamatė, prie ko atvedė vienapusiška orientacija linkui Vakarų. Ši pražūtinga orientacija galų gale nėkuriuos nubloškė po Hitlerio kareivių batais, o kitus pavertė kanuolių pašaru dėl vokiečių generalinio štabo. Todėl ar gali būti keista, kad Rytų Europos žmonės, po to viso kentėjimo, nebenori pakartoti tas pavojingas klaidas ir griežtai atmeta vienapusišką orientaciją linkui Vakarų — tai yra, atviriau kalbant, linkui imperialistinių ratelių vakarinėse valstybėse — o priešingai, tvirtai trokšta artimos draugystės su Sovietų Sąjunga, kuri, kaip jau gerai žinoma, yra pilnai kompetentiška vystymui draugiškų santykių su visomis valstybėmis, kurios nerodo agresyvių ar plėšikiškų tendencijų?

Toliau, santykiai tarp demokratijos ir reakcijos jėgų išlaisvintuose Vakarų Europos kraštuose — Francijoj, Italijoj, Olandijoj, Belgijoj, Norvegijoj ir Danijoj — taipgi pasikeitė. Hitlerio okupacijos metai paliko didelę žymę ir ant šių žmonių. Kas pirmiau mažiau įmatantiems buvo neaišku, pasidarė aišku visiems. Finansinė oligarchija, užimanti pirmas vietas ekonomijoj, industrijoj ir bankuose, begėdiškai kooperavo su vokiečiais. Reakcionieriai, kurie prieš karą pretendavo esą vieninteliai patrijotai, daugelyje atsitikimų pasirodė biauriausiais kapituliantais ir išdavikais. Iš kitos pusės, okupacijos metai — pasipriešinimo metai — parodė, kad komunistai ir demokratinė strata arti jų yra tvirčiausi patrijotai, griežčiausi žmonių laisvės ir gyvenimo čiampijonai. Kaip jau žinoma, pasaulinės reakcijos trūbadoriai labai nepatenkinti komunistinių partijų įtakos augimu Europos kontinente. Su didžiausia neapykanta jie kalba apie "komunistinę penktą koloną." Jie kalba taip apie tas partijas, kurios paaukojo ant altoriaus kovos prieš hitlerininkus tūkstančius ir dešimtis tūkstančių savo geriausių žmonių; Francijos Komunistų partija neteko 75,000 narių užmuštais ar hitlerininkų užkankintais. Taigi, sunku įsivaizdinti, kad šaukimas apie komunistinį pavojų, apie kurį dar taip nesenai šaukė gobelsininkai, turėtų bent kokį pasisekimą šiandien.

Toliau, Antro Pasaulinio Karo rezultate, įvyko didelis pasikeitimas kolonijinių žmonių gyvenime. Japonai buvo okupavę visą eilę europinių valstybių pozesijų, kaip tai britų, olandų ir francūzų kolonijas, ir buvo atnešę naują imperialistinę priespaudą kolonijų žmonėms, bet šių kolonijų žmonės negavo laisvės sumušus Japoniją.

Patyrimai karo metu kolonijų žmonėms parodė, kad jie gali apsieiti be baltųjų valdonų. Dar daugiau, patyrimai karo metu parodė Indijos, Indokinijos, Indonezijos, Malajų ir Vidurryčių žmonėms, kad imperialistinės valstybės negali nei apsaugoti kolonijų nuo įtraukimo į karo sukurį, nei apginti nuo svetimų šalių kariuomenės. Kolonijų žmonės pamatė, kad metropoliškos valstybės netinka valdymui amžinai. Ši pamoka yra nepaprastai svarbi. Kolonijų žmonės dabar visais būdais demonstruoja, kad jie nebenori gyventi senoviškai. Jie nei kiek nedvejojančiai reikalauja sau nepriklausomybės ir kartais parodo savo pasirengimą kovoti už laisvę net prie nelygių sąlygų.

Ant galo, gale sąrašo, bet ne paskutinės svarbos, yra pasikeitimai santykių tarp demokratinių ir reakcinių jėgų anglo-saksų kraštuose. Karas palietė ir šiuos kraštus. Geriausiu to pavyzdžiu yra parlamentariniai rinkimai Britanijoj. Yra gerai žinoma, kad konservativai visai nesitikėjo tokio pralaimėjimo. Britanijos žmonės atsuko jiems savo užpakalį. Nežiūrint nekurių Darbo Partijos vadų pastangų, ypač užsienio politikos srityje, būti panašiais pirmtakūnams, palieka faktas, kad 12,000,000 britų pasisakė, jog jiems jau užteko torių politikos. Jie pasmerkė konservativus, kaip namų politikoj, kuri atvirai rėmė bosus prieš darbo mases, taip ir užsieninėj politikoj, kuri buvo mirštanti, nelanksti britų imperializmo politika, nepripažįstanti jokių pasikeitimų, kurie įvyko pasaulio gyvenime, ir pasirodymo naujų, progresyvių socialio vystymosi jėgų.

Tokiu būdu mes matome, kad, Antro Pasaulinio Karo pasekmėj, demokratijos jėgos, kurios veikia pasaulinėj arenoj, išaugo ir laimėjo visą eilę naujų pozicijų. Iš kitos pusės, tarptautinės reakcijos jėgos labai nukentėjo. Bet tas dar nereiškia, kad tarptautinė reakcija nustojo būti pavojumi žmonių laisvei ir gyvenimui arba yra pasirengusi padėti ginklus. Reikia atminti, kad reakcija dar užima svarbias pozicijas ir turi reikšmingus rezervus.

Nors vyriausios fašizmo ir agresijos tvirtovės likviduotos sumušant Vokietiją ir Japoniją, tačiau visoj eilėj blogai išvedintų pasaulio kampų yra fašistinių urvų, kur kriminalistiniai suokalbininkai, kurie tęsia Hitlerio ir Musolinio krusadą, turi progų pinti intrygas ir kalti ginklus dėl naujo pasikėsinimo ant laisvę mylinčių žmonių. Užtenka suminėti fašistinę Ispaniją, kur iki šiai dienai kruvinasis Ispanijos žmonių korikas, Hitlerio ir Musolinio lėlė ir pakalikas, generolas Franko, tebėra galioje. Yra žinoma, kad Franko režimas Ispanijoje egzistuoja, nežiūrint didžiumos Ispanijos žmonių neapykantos jam, dėka tos paramos, kurią Frankas gauna iš įtakingų reakcinių ratelių Amerikoje, o ypatingai Britanijoje.

Toliau, jeigu mes pasižiūrėsime į sumuštus agresinius kraštus, mes lengvai pamatysime, kad reikia daug darbo įdėti, kad išrinkti liekanas fašizmo, norint sunaikinti fašizmą moraliai ir politiniai, likviduoti ekonominius pamatus ir politinę įtaką. Taipgi žinoma, kad kova dėl įvykdymo šios užduoties sutinka su nemažu pasipriešinimu iš įtakingų pasaulinės reakcijos ratelių, kurie deda visas pastangas, kad išgelbėti kuo daugiau tų fašistinių elementų.

Ant galo, anglo-saksų kraštuose galingos jėgos, kurios turi tvirtas bazes monopolistinių užvedimų, trustų ir bankų formoj, maitina reakcines grupes ir organizacijas ir varinėja savo intrygas pasaulinėj arenoj. Nuo karo pabaigos, šios reakcinės grupės žymiai padidino savo veikimą. Jos sėja nesantaiką ir nepasitikėjimą antihitlerinės koalicijas dalyviuose. Jos yra naujo karo kurstytojos. Liaudies masės, kurios įgijo naujus politinius patyrimus ir sustiprino savo pozicijas, turi budėti, kad išardyti reakcinių jėgų suokalbius.

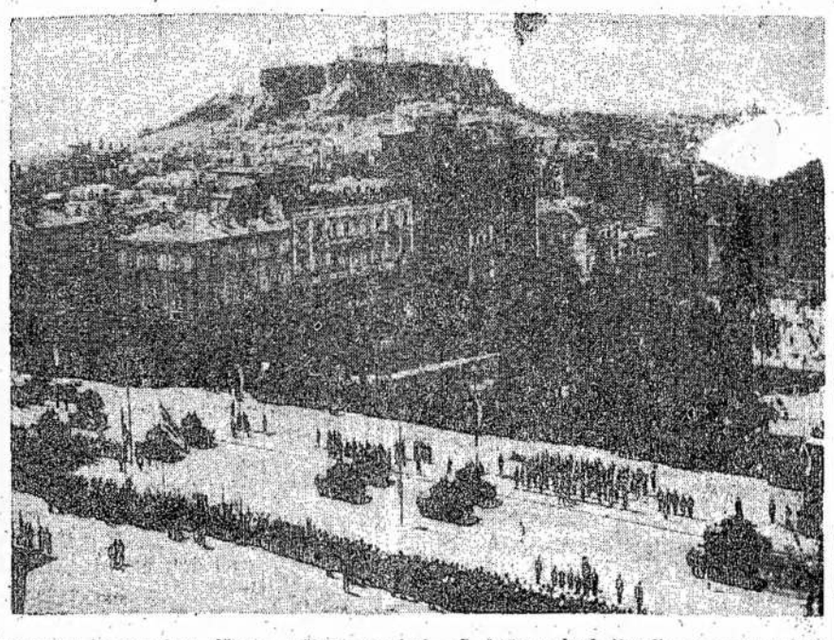

Graikijos monarchas džiaugiasi, kad žmonės nubalsavo grąžinti karalių. Tuo metu, kai ėjo balsavimas, gatvėmis važinėjo tankai. Į Atėnus pribuvo amerikiečių karo laivai. Britai ketina atsiųsti savo karo laivus. Tai vis tam, kad liaudis nepasipriešintų teroro pagalba pravestiems balsavimams. Liaudis nemano nurimti.

R. Mizaros Kalba Kanadiečių Suvažiavime

Gerbiamas Pirmininke ir Gerbiamieji Suvažiavimo Dalyviai!

Demokratinių Amerikos Lietuvių Centro vardu teikiu jums, gerbiamieji Ketvirtojo Kanados Lietuvių Suvažiavimo atstovai, nuoširdžius ir brolškus sveikinimus!

Demokratinių Amerikos Lietuvių Centras, kurio vyriausioji būstinė yra Brooklyne, buvo įkurtas 1945 m. lapkričio mėn. 23-24 dd., Pittsburghe, Antrajame Demokratinių Lietuvių Suvažiavime, dalyvaujant virš 300 delegatų, atstovaujančių nemažiau kaip 150,000 organizuotų Jungtinių Valstijų lietuvių.

Iš tikrųjų, bėgyje pastarųjų ketverių metų demokratiniai J. V. lietuviai turėjo du savo suvažiavimus. Pirmasis įvyko 1943 m. gruodžio mėn. 18-19 dd., New Yorke. Jo tikslas buvo: mobilizuoti, jungti, apvienyti visą Amerikos lietuvių visuomenę karinėms krašto pastangoms stiprinti, fašistinių valstybių ašiai sulaužyti, taikai laimėti ir juo ryškiau padėti Lietuvai išsilaisvinti iš žiaurios nacių okupacijos.

Karas buvo laimėtas, tačiau taikos atsteigimas toli gražu nepasiektas. Mes sušaukėme antrąjį demokratinių lietuvių suvažiavimą kitokiose sąlygose, kuriame jau ir kitoki šūkiai buvo iškelti. Tarp vyraujančių šūkių, kyšojo šis: **Laimėjome karą — laimėkime taiką!**

Netenka jums aiškinti, kas ir kaip šiandien provokuoja naują karą, — perilga būtų istorija. Kiekvienas, turįs akis, mato padėtį Chinijoj, Europoj, Paryžiaus konferencijoj ir Jungtinėse Tautose. Užtenka pasakyti, jog naujas pasaulinis karas, — taikomas, aišku, prieš Tarybų Sąjungą, — yra provokuojamas vyriausiai Jungtinių Valstijų ir Anglijos imperialistų, kuriem mielai pritaria, kuriuos remia fašistai tiek Europoje, tiek kituose kraštuose. Lietuviški smetonininkai taipgi neriasi iš kailio, belaukdami naujo karo, tikėdamiesi, būk po jo jie galėsią matyti atsteigtą smetoninę nepriklausomybę Lietuvoj ir vėl ten šeimininkauti kaip prieš 1940-tuosius metus.

Turėdami savo rankose atominę bombą, imperialistai mano galėsią nušluoti Tarybų Sąjungą keliais mostais. Jie pamiršta, jog lazda turi du galu ir kad Tarybų Sąjunga 1946 m. yra ne tokia, kokia buvo 1918-20 m., o ir tuomet jie nebepajėgė jos sunaikinti.

Jeigu karo provokatoriam pavyktų uždegti trečiojo pasaulinio karo liepsną atomo bomba, tai toji liepsna nušluotų gal būt ištisas tautas, neaplenkdama ir Amerikos miestų; tai būtų baisiausia liepsna, kokią pasaulis yra matęs ir joje gal būtų sužlugdyta žmonijos civilizacija.

Štai, kodėl taiką mylinčioji žmonija taip ryžtingai kelia savo balsą prieš naują karą ir jo provokatorius! Mes esame dalimi taiką mylinčiosios žmonijos ir mes taipgi visu ryžtumu privalome budėti, stovėdami taikos reikalų sargyboje!

Greta to, mūsų suvažiavimas pasisakė už pagyvintą veiklą ekonominiame fronte, už darbininkams algų pakėlimą, už pragyvenimo produktų kainoms griežtesnės kontrolės palaikymą; už kovą prieš fašizmą ir reakciją tiek lietuviškame fronte, tiek tarptautine plotme; už Tarybų Lietuvos pripažinimą ir likvidavimą buvusių smetoninės Lietuvos konsulatų ir atstovybės, patapusių fašistinės propagandos lizdais ir eikvojančių lietuvių tautos turtą.

Kanados lietuviai turėjo savo brolškus atstovus abiejuose mūsų suvažiavimuose ir už tai mes jiems esame didžiai dėkingi.

Tarp Jungtinių Valstijų ir Kanados demokratiniai nusiteikusių lietuvių visuomet buvo palaikomi gražūs, draugiški ryšiai, — dabokime, kad jie ir ateityj tvirtėtų, o ne silpnėtų. Ir taip bus, jei tik mes kiekviename svarbesniame darbe vieni su kitais kooperuosime, vieni kitiems padėsime. Gi dirbti išvien, draugiškai kooperuoti mes galime. Bendrų darbų turime užtenkamai.

Jungtinių Valstijų lietuviai, aišku, savo skaičiumi yra kur kas didesni už Kanados lietuvius. Mes visuomet buvome kanadiečių skaitomi lyg ir "vyresniuoju broliuku," kaip anglai sako: **big brother.** Mūsų spauda kur kas skaitlingesnė ir stambesnė, mūsų organizacijos platesnės ir senesnės; mes turime daugiau veikėjų, visuomenininkų; profesionalai šiandien pas mus skaitomi ne desėtkais, bet šimtais; yra tūkstančiai biznierių ir biznierėlių.

Tai vyriausiai pareina iš to, kad Lietuvos emigracija pradėjo plaukti ne į Kanadą, bet į Jungtines Valstijas.

Šiuo metu sukanka 70 m., kai į Ameriką prasidėjo lietuvių emigracija. Iš sykio ji buvo skystoka, bet su kiekvienais metais, kaip ta upė, artėjanti link jūros, ji vis gilėjo ir plėtėsi ligi 1914 m., karo.

Nuo to laiko į Jungtines Valstijas Lietuvos emigracija smarkiai sumažėjo, bet ji per tūlą laikotarpį buvo padidėjusi į Kanadą ir Pietų Ameriką.

1949 m. sukaks lygiai 70 metų, kai Amerikoje pasirodė pirmas lietuviškoje kalboje laikraštis, pavadintas "Gazieta Lietuviška". Nuo to laiko gimė nemažai laikraščių, bet daugelis jų, pagyvavę po metus kitus, užsidarė, mirė, tačiau lietuviškas žodis nesiliovė rodęsis amerikinėje padangėje.

Bėgyj šitų 70 m. Amerikoje buvo išleista virš 1,000 skirtingais pavadinimais lietuviškų knygų ir brošiūrų.

Mūsų dienraštis Laisvė, kuriame tenka progos man dirbti, šiais metais atšventė savo 35-rių metų gimtadienį. Yra senesnių laikraščių, jau pasiekusių po virš 50 m. amžiaus.

Mūsų krašto lietuviai pradėjo organizuotis prieš virš 60 metų. Šiemet du lietuviški Susivienijimai švenčia 60 m. amžiaus sukaktį.

Tik praeinant norėčiau prisiminti, jog būtų pravartu tiek J. V., tiek Kanados demokratiniams lietuviams susirūpinti išleidimu Amerikos lietuvių istorijos, kurioje būtų ir Kanados lietuvių skyrius. Tokia istorija galėtų pasirodyti 1949 m., kuriais sukaks 70 m. nuo pasirodymo pirmo lietuviško laikraščio Amerikoje!

Ta pačia proga leiskite man pastebėti, kad 1947 m. sausio mėn. 8 d. sukaks 400 metų nuo pasirodymo pirmos spausdintos lietuviškos knygos. Tai milžiniškas lietuvių tautai įvykis. Tarybų Lietuvos visuomenė šią sukaktį ruošiasi atžymėti labai iškilmingai. Jungt. Valstijų lietuviai taipgi rūpinasi tuo reikalu, — net menama sušaukti Tretįjį Demokratinių Lietuvių Suvažiavimą apie tą patį laiką, kai įvyks Lietuvių Literatūros Draugijos suvažiavimas, kada nors 1947 m. pradžioje, gal kovo 1 ir 2 dd.

Kalbant apie mus ir kanadiečius, kyla klausimas, kokį gi saitai mus riša? Kodėl mes veikiame ir žadame veikti bendrai, brolškai?

1. Mus riša tautybė. Nors mes ir jūs šiandien gyvename skirtibuose kraštuose, kurių piliečiais esame, tačiau didelė dauguma iš mūs gimėme skirtinguose kraštuose, po šiaudiniu stogu ir, vargo spaudžiami, apleidome savo gimtąjį kraštą.

Mylėdami savo naująsias tėvynes, kuriose gyvename, mes nepamirštame ir tos šalies, kurioje gimėme, nepamirštame to krašto, kuriame gyvena mūsų tėvai, broliai ir sesės. Mes visuomet palaikėme glaudžius ryšius su Lietuvos liaudimi. Visuomet sielojomės josios sielvartais ir džiaugėmės jos laimėmis, jei jų kada nors ji turėjo. Mylėdami savo gimtąjį kraštą, Lietuvą, mylėdami savo naująsias tėvynes, pasirinktas laisvu noru, mes, kaipo demokratiniai žmonės, taipjau mylime ir gerbiame ir visas kitas tautas bei rases, griežtai smerkdami ir kovodami tuos, ką tarp tautų ir rasių daro skirtumus, — visokius rasistinės teorijos apaštalus!

1940 m. Lietuvos liaudis pasirinko naują gyvenimo santvarką — tarybinę santvarką — ir buvo pradėjusi laimingai statyti socialistinės santvarko pastatą. Deja, fašistinis priešas ją užpuolė, apiplėšė, sugriovė jos miestus, miestelius ir kaimus, palikdamas griuvėsių kalnus; jis išžudė šimtus tūkstančių Lietuvos piliečių, jų tarpe labai šviesių ir didingų asmenybių. Ir štai, kai Lietuva tapo Raudonosios Armijos išlaisvinta, ji pradėjo atsistatyti. Šitoje tai valandoje mes ir jūs bendrai stojome savo tautai į talką, teikdami jai visokeriopos pagalbos, kiek tik leidžia sąlygos.

Ne visi, veikiausiai, mes galėsime Tarybų Lietuvą aplankyti, juo labiau ten apsigyventi. Daugumas mūs ir jūs gyvensime, kur gyvename, ir čia mirsime. Tačiau mes visi trokštame, kad Lietuva juo greičiau atsistatytų ir laimingai gyventų. Esame tikri, jei tik karo nebus, jei tik pasaulis taikoje pagyvens bent kokį desėtką kitą metų, tai Lietuva neužilgo ligi šiol nematytais tempais kils į naujo, šviesaus, laimingo gyvenimo aukštybes. Tarybų Lietuva bus Lietuvos liaudžiai Amerika. Nereikės jos sūnams ir dukroms dangintis į kitus kraštus, ieškant didesnio duonos kąsnelio, kaip mums teko!

2. Mus riša viena mintis, viena idėja — idėja, kad pasaulis gali ir turi būti gražesnis, taikus, be karų, kad darbo žmonės privalo vieningai veikti dėl tuojautinių savo gyvenimo reikalų patenkinimo ir dėl gražesnio rytojaus. Mes esame darbo žmonės.

Vyriausias šiandien uždavinys tiek mūs tiek ir jūs: kova už taiką, kova prieš visokius karo provokatorius, nepaisant, kur jie būtų!

3. Mus riša mūsų spauda — jūsiškė ir mūsiškė spauda, — kurią mes leidžiame ir skaitome, o skaitydami, susipažystame arčiau vieni su kitais ir bendrai aptariame savuosius reikalus. Jūs leidžiate turiningą ir įdomų **Liaudies Balsą**; mes leidžiame dienraščius **Laisvę** ir **Vilnį**, taipgi bertaininį žurnalą Šviesą, ir LDS leidžia savo du syk į mėnesį laikraštį Tiesą. Mūsų bendra pareiga stiprinti demokratinę spaudą, auklėti ją ir raginti tuos, kurie jos dar neskaito, kad tai padarytų.

4. Mus riša mūsų apšvietos žibintas Lietuvių Literatūros Draugija, kuriai priklauso tūkstančiai J. V. ir Kanados lietuvių ir kuri praeitaisias metais šventė savo 35-rių metų sukaktį.

5. Mus riša ir žavingoji lietuviška daina, dainuojama mūsų liaudies chorų. Girdėjau, kad ir jūsiškiai chorai vyks š. m. spalių mėn. pabaigoje į **Dainų Festivalį**, Chicagoje, šaukiamą Lietuvių Meno Sąjungos. Tai pagirtinas darbas ir tiek jūs, tiek mes privalome žiūrėti, kad paminėtasis Dainų Festivalis išjundintų abiejų kraštų lietuvius didesnei meilei lietuviškai dainai, lietuviškam menui ir kultūrai.

(Bus daugiau)

Generolas Semenovas, buvęs baltagvardiečių kontrevoliucionierių vadas. Raudonarmiečiai sučiupo jį Mandžurijoj ir atgabeno Maskvon, kur teismas nuteisė jį pakorimui. Jis veikė talkininkaudamas japonams per 25 metus, kol pakliuvo.

LAIMĖJO AUKŠTESNES ALGAS, NEGU KITI

OTTAWA. — Kanados Darbininkų Kongresas pranešė, kad 1,800 tekstiliečių Cornwall miestelyje laimėjo daug didesnį pakėlimą algų, negu bile kur kitur.

Pamainų darbininkams algos pakeliamos nuo 13 iki 27 centų į valandą, o dieniniams darbininkams nuo 13 iki 21 cento į valandą. Mergaitėms ir berniukams algos pakeliamos 10 centų į valandą.

Už šeštadienius bus mokama pusantro laiko, o už sekmadienius dvigubai.

Darbo valandų skaičius į savaitę numušamas nuo 48 iki 42 valandų į savaitę.

Maskvos Teatrai

V. Sirijos Gira
(Iš Tarybų Sąjungos sostinės įspūdžių)

(Pabaiga)

Reikalas šitoks. Kiekvienas Maskvos teatras skirias vienas nuo kito ne tik tuo kad jisai randasi kitose patalpose ar turi skirtingą (nors ir nebūtinai!) repertuarą. Maskvos teatrai tarpusavy skiriasi savo meniškąja kryptimi, statomojo veikalo traktavi-žodžiu, savo meniškąja pasaulėžiūra, o gal geriau apibrėžus — pasaulėžiūra arba pasaulėjauta. Yra teatrų, kurie laikosi Stanislavskio nustatytų gairių, tačiau toks, antai, Kamerinis teatras (turįs savo sąstate nepalyginamo talento artistę Koonen), taigi — Kamerinis teatras laikosi Taitovo krypties, ir tai supras kiekvienas atėjęs iš Dailės Teatro į Kamerinį. Ir čia ir ten pirmaeiliai aktoriai, tačiau visa kita, pradedant dekoracijomis ir grimu, skirtinga. Teatrai, kaip Dailės ar Mažasis, sudarydami atskiras sceniškąsias mokyklas, tegu ir gimininga, plėsdamiesi (juk priauga naujų jėgų) nebesutelpa vienoje scenoje. Tokie giminingi kolektyvai, naujoji atžala, yra vadinami filialais.

Didžiausiuose naujuose rūmuose yra įsikūręs jaunas Centrinių Raudonosios Armijos namų teatro kolektyvas. Rūmai — grandiozinis pastatas pavidalo penkiakampės žvaigždės, vidury turįs graikiško amfiteatro formą, su aukštyn kylančiomis terasomis. Teatras suplanuotas taip, kad iš kiekvienos vietos, tegu ir pačios "pigiausios", scena yra puikiai matoma, ir nežiūrint salės didumo (teatro nemačius gana sunku įsivaizduoti salės mastą) palyginti gerai girdima net iš toliausios vietos. Jaunas teatro kolektyvas turi gerų meno vadovų ir ima vytis pirmuosius Maskvos teatrus. Teatro scena apimtyje leidžia vaizduoti tokius dalykus, kurie neįtilptų į jokią kitą sceną, pav. Stalingrado kautynės. Gaunama tikra karo lauko iliuzija, scenoje priešlėktuvinė artilerija apšaudo lėktuvus, griūva bunkeris nuo sviedinio pataikymo, pravažiuoja artilerija, pradunda sunkvežimiai.

Kita tokio didumo teatrinė salė Maskvoje yra Čaikovskio vardo koncertų salė, kiek skirtingos konstrukcijos nuo aukščiau paminėtosios, ir kartu nuostabiai panaši savo užsimojimu ir akustinių bei optinių detalių išpildymu. Joje vyksta dideli simfoniniai koncertai. Kita Didžiulė koncertų salė yra taip vadinamoji Kolonų salė.

Čia paminėję kelis būdingesnius Maskvos teatrų tipus, užbaigsim mūsų straipsnelį dviejų mažų, bet ypatingų teatrų paminėjimu. Pro Gorkio gatvės skliautuotą arkadą išeisim į nedidelį skersgatvį ir pamatysime šviečiančią teatro iškabą "Romen". Nusileidžiame žemyn vėl pakylame aukštyn, esame teatro salėje.

Uždanga apkabinėta blizgančiais žirgų galvų žetonais. Teatras — vienintėlis, ypatingas, tai čigonų teatras. Vaidinama rusų ir čigonų kalbomis, repartuaras — klasikinė romantika.

Didžiūnų ir vargšų čigonėlių meilė, scenoje ilgesingos čigonų dainos ir ugningi šokiai būgnams mušant. Caristinės Rusijos Maskvoj taip pat buvo čigonai. Čigonams dainuojant verkė girti fabrikų darbininkai ir didikai. Dabar čigonai dirba rimtą teatrinį meną, ir senų laikų valkatavimas tėra liūdnos praeities puslapis čigonų tautos istorijoje.

Ir pagaliau Obrazcovo vardo lėlių teatras. Repertuaras — pasakos; rusų pasakos, klasikinių autorių dramatizuotos pasakos, 1001 nakties pasakos. . . Kai spektaklio pabaigoje išeina scenon artistai, nešdami rankose lėles, nesinori tikėti, kad tos lėlės negyvos, kad gyvybę joms įkvėpė artisto žodis ir jo rankų judėsiai. . .

Daugiau Ligonių

MONTREAL. — Jau antra savaitė, kaip sužeidė verdunietį drg. A. Greibų. Nelaimė įvyko dirbtuvėje, Steel Co. of Canada, Notre Dame Work (drataunėje), nupiovė dešinės rankos bevardį pirštą ir sekantį pirštą sužeidė.

Drg. A. Greibus gydosi namie. Gaila jo dėl tokios nelaimės. Linkiu, kad laimingai žaizdos užgytų.

Albertas Norkeliūnas labai smarkiai grįžtelėjo koją per riešelį, taip, kad per dvi savaites turėjo būti gydytojo priežiūroj ir gulėti lovoj. Bet dabar jau pradeda vaikščioti ir tikisi už kokių dviejų savaičių visiškai pasveikti.

Juozas Vilkaitis, Vytauto Kliubo pi'mininkas, rugsėjo 6 d. laike darbo smarkiai susirgo. Buvo ambulansu iš dirbtuvės nuvežtas į ligoninę, kur suteikta pirma pagalba ir parvežtas į namus. Ligonis randasi namuose gydytojo priežiūroj.

Linkėtina ligoniams greito pasveikimo.

J.

Kanados premjeras Mackienzie King rezignavo iš užsienio reikalų sekretoriaus pareigų ir pavedė tas pareigas Hon. Louis St. Laurent, kuris matomas kairėj. St. Laurent buvo teisingumo ministeriu. Jo pavaduotoju paskirtas Laster B. Pearson, buvęs ambasadorium Washingtone.

Žydų Tragedija Prie Išsvajotos Tėvynės

R. S. Gordon

HAIFA. — Vienuolika šimtų žydų iš koncentracijos kempių Europoje, tik pažvelgę į išsvajotos tėvynės krantus, turėjo plaukti į Cyprus salą, kur jiems vėl reiks sėdėti už spygliuotų vielų. Alkani, nesveiki, šaukią iš desperacijos ir pykčio, jie buvo sugrūsti į mažą grotinę klėtką britų laive Empire Heywood. Vakar po piet aš mačiau, kaip jie buvo perkelti iš Keturių Laisvių laivo, mažo, nelegaliai gabenančio imigrantus į Palestiną, ant Heywood, dvi mylios nuo Palestinos kranto. Dėl apleistųjų žmonių ant pabėgėlių laivo, ir dėl tų, kurie matė perkėlimą, buvo baisi diena.

Aš jėjau į pabėgėlių laivą pietų laiku. Spaudos laiveliui artinantis prie laivo, aš užgirdau verksmus ir dėjavimus. Perkėlimas buvo atliktas pastačius baržą tarp Keturių Laisvių ir Heywoodo. Mes pirmiausiai išvydome jauną žydą, laikomą dviejų kareivių. Jis ištrūko iš kareivių, palikdamas pas juos marškinius, ir sušuko: "Užmuškit mane! Nesiųskit manęs iš čia! Mano motinos ir tėvo nebėra. Aš išbuvau koncentracijos kempėj septynius metus. Užmuškit mane čionai!"

Pabėgėliai buvo iškelti iš Keturių Laisvių naudojant specialų keltuvą. Dauguma jų negalėjo paeiti. Nekurie maldavo, "Vandens, vandens!" Aš mačiau, kaip šimtai vyrų alpo. Moterys gulėjo kaip mirusios. Vaikai šaukėsi prie motinų, kurių veikiausiai jie nebematys. Mačiau vyrus bandant prisigirdyti. Jie visokiais būdais priešinosi pasiuntimui ant Cyprus salos. Aš girdėjau dėjavimus neščių motinų. Viena buvo nešama ant neštuvų. Kalbėjau su pabėgėliais ant Keturių Laisvių laivo, kurie man pasakojo tokius dalykus, kurie negali būti spausdinami, o jeigu būtų atspausdinti, vargiai kas nors įtikėtų, kad taip buvo.

Grupė prasilaužė pro sargus ir metėsi prie reporterių, prašydami su išskėstomis rankomis: "Duokit mum vandens! Mes neturėjom vandens ištisas keturias paras." Vienas vyras šoko į jūrą, bet jį ištraukė jo draugai. Kitoj pusėj baržos būrys pabėgėlių, iškėlę kumštis, pradėjo šaukti: Hail Hitler! Heil Bevin!" Buvo šiurpi scena.

Tie, kurie jau buvo uždaryti už grotų ant Heywood, žiūrėjo į likusius ant Keturių Laisvių laivo ir verkė. Tie, kurie buvo keliami ant Keturių Laisvių, sverdėjo, griuvo ir ropojo ant visų keturių. Iš dėjuojančių trijų šimtų sergančių ir alkanų sielų, mažas berniukas apkabino komanduojantį oficierių ir pradėjo verkti: "Jie atėmė iš manęs motiną ir nuvežė į ligoninę, o mus siunčia į Cyprus salą. Keturi iš mūsų vaikų gyvenom be motinos koncentracijos kempėj. Mes negalime gyventi be savo motinos ilgiau!" Aš jėjau į Keturių Laisvių laivą ir įsimaišiau tarp desperacijos apimtų vyrų ir moterų, kurie šaukė į mane: "Gelbėk mus! Dieve brangus, darykit ką nors!" Užkietėję laikraštininkai, matę kitus tokius laivus, kramtė savo lūpas ir žiūrėjo su dideliu skausmu.

Aš kalbėjau su visa eile pabėgėlių ant laivo. Jų laivas yra menkas, pakraštinis. Visi pabėgėliai turėjo išdegintus numerius, kurie buvo išdeginti koncentracijos kempėse. Jie atvyko iš Lenkijos, Vokietijos, Vengrijos, Austrijos ir t.t. Vyrai ir žmonos susikabinę verkė gailiomis ašaromis. Jie pasakojo apie dvylikos dienų kelionę. Pradėję turėdami užtektinai vandens, bet per paskutines keturias neturėję visai. Ant laivo buvo 160 neščių moterų. Trys iš jų nepergyveno sunkumų ir pagimdė vaikus be laiko. Visas trečdalis pabėgėlių buvo tikri ligoniai. Jie pasakoja, kaip britų kruizeris pasitiko juos dvi dienas atgal ir liepė plaukti paskui jį linkui Haifos. Jie atsisakė sekti. Tuomet britai bandę įlipti į jų laivą ir paimti savo kontrolėn, bet pabėgėliai neįleidę. Paskui pribuvę du naikintuvai ir paleidę ant jų vandenį iš vamzdžių. Daugelis pabėgėlių buvę užgauti didelės srovės. Visos tvoros ant viršaus ir kiti daiktai rodė, kad būta nemažos kovos.

Pabėgėliai sakė, kad buvo atidaryta kulkosvaidžių ugnis virš jų laivo. Kai kurios kulkos pataikiusios į dėnį ir matyti jų skylės. Šeši pabėgėliai iš išgąsčio nušoko nuo laivo į vandenį, bet buvę išgelbėti. Kiti du nušoko kitu kartu ir jų niekas negalėjo surasti. Pabėgėliai apsirengę tiesiog skarmalais ir retas kuris galėjo pastovėti. Daugelis iš jų turi giminių Palestinoj.

Nekurie pabėgėliai negali tikėti, kad juos siunčia kur kitur. Jie manė, kad koks nors stbūklas išgelbės juos. Bet to stebūklo nebuvo. Kada spaudos laivelis nutolo, pabėgėliai dar buvo keliami iš vieno laivo į kitą. Mums besitolinant nuo jų girdėjosi tiktai verksmas ir dėjavimas ramiojo Viduržemio jūroje.

Jeigu oras bus gražus, tai tuojaus bus užbaigti kulti kviečiai Kanadoje. Numatoma prikulti iki 440,000,000 bušelių kviečių, kurie duos ūkininkams iki $500,000,000. Čia matote vieną ūkį Vakarų Kanadoj su kviečiais apie trobas.

Liaudies Muzikos Kūrybos Klestėjimas Tar. Lietuvoj

J. Švedas

Lietuvių tauta iš senų laikų išgarsėjo savo meile liaudies dainai ir jos meniškų išpildymu. Lietuvoje nėra tokios mokslo įstaigos bei organizacijos, kurios neturėtų savo choro ratelio arba ansamblio su gana dideliu repertuaru. Tikru liaudies meno reiškėju šiuo metu yra valstybinis liaudies dainų, šokių ir senųjų liaudies muzikos instrumentų ansamblis, kuris 1944 m. buvo atkurtas prie Lietuvos TSR Valstybinės Filharmonijos.

Liaudies ansamblis, sukurtas 1940 m. ir vokiečiais likviduotas okupacijos metu, iš naujo įsikūrė 1944 m. pabaigoje.

Ansamblis susideda iš 95 žmonių, ir turi didelį kiekį senųjų retų liaudies instrumentų ir tautinių kostiumų.

Į ansamblio repertuarą įeina virš 100 lietuviškų liaudies dainų, tautinių šokių ir muzikos dalykų. Populiariausios iš dainų yra "Lietuva šalis gražioji", "Giedu dainelę," "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka" ir kt.; iš šokių — Sadutė, Lenciūgėlis, Našlė ir kt.; iš instrumentinių dalykų — Rapsodija senųjų instrumentų ir kt.

Iki šiol mūsų koncertuose vyravo statiškas atlikimo būdas, bet dabar jau pereiname į judomas formas. Pradžiai mes ruošiame vestuvinių papročių humoristinį montažą "Piršlio korimą" ir teatralizuotą muzikinį montažą devyniolikto šimtmečio liaudies buities.

Liaudies ansamblis naudojasi visa eile senųjų liaudies muzikos instrumentų, kaip antai: kanklės, skudučiai (originalus pučiamasis instrumentas), birbynės (klarneto principo liaudies instrumentas), lumzdeliai (švilpiamasis instrumentas), mediniai trimitai, ragai ir tošelės (spiegianti beržo tošis). Mums pavyko tuos instrumentus taip suderinti, kad mes rezultate gavome originalų "simfoninį" sąstatą.

Anksčiau mums trūko instrumentų su sultingais žemais tonais, bet tą trūkumą pašalinome pasigaminę chromatinius kanklių kontrabasus ir kontrabirbynes. Mum anksčiau trūko aukštųjų melodinių instrumentų. Dabar turime aukštąsias birbynes. Mes išvystėme savo instrumentų skales, ir dabar mes galime išpildyti kiekvieną liaudies muzikos veikalą.

Šiuo metu mūsų dėmesys sutelktas būdingiausiu liaudies kūrybos ir interpretacijos formų ieškojimui.

Visą medžiagą savo repertuarui — dainas, šokius, instrumentus, kosciumus, papročius, butaforiją, interpretacijos priemones, melodinius harmoninius ir formų principus — visą tą medžiagą mes imame iš mūsų liaudies neišsemiamo lobyno.

Dėka tarybų valdžios materialinės ir marolinės paramos, mes turime didžiules galimybes klestėti ir išsivystyti.

Šiuo metu prie Vilniaus Valstybinės Konservatorijos įsteigta Lietuvių Liaudies Muzikos Katedra liaudies muzikiniam folklorui studijuoti ir liaudies ansamblio vadovams ruošti. Mokslo laikas liaudies muzikos fakultete — 5 metai. Studentai aprūpinami stipendijomis butais ir t.t. Jis turi visas galimybes visiškai pasišvęsti mokslui.

Mes, liaudies ansamblio darbuotojai, gerai supranta me visą mūsų atliekamo darbo reikšmę ir svarbumą. Mes nugalėsime visas kliūtis, nes mes dirbame sau, savo tautos ir tarybinės Tėvynės šviesiai ateičiai.

Kas Kiek Aukojo Dėl Dotnuvos Akademijos

MONTREAL. — Laike Montrealo Demokratinių Lietuvių Komiteto parengimo rugpiūčio 25 dieną buvo suaukota dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos įrengimo sekančiai:

LLD 137 kp.	$100
Lietuvos Mylėtojas	100
J. Urbonavičius	25
S. Doveika	30
LPP Liet. Skyr.	25
A. ir M. Kavoliūnai	25
F. ir A. Šuplevičiai	25
J. Pelakauskas	25
LLD 47 kuopa	50
L. ir P. Kisieliai	30
K. Kilikevičius	25
A. Balčiunas	30
A. Kmieliauskas	10
Pr. Braknys	15
J. ir N. Kisieliai	20
J. Lesevičius	25
A. Morkevičius	20
B. Kvietinskas	25
V. Zavišius	10
K. ir A. Varaškai	20
J. Čeponis	10
A. Limanavičius	10
Strelis Edv.	10
Garnelis P.	25
Gudas M.	20
Petrauskas J.	10
Liokaitis A.	10
Braknis J.	10
Tamošiūnas St.	10
Spaičys M.	10
Trečiokienė P.	10
Matjukas A.	25
Joneliunai P. ir O.	20
Sinkevičiai	10
Petronis J.	10
Mažylis P.	10
Kukeniai N. ir G.	10
Daugėla J.	10
Mikaliunas	5
Krikščiunas V.	10
Keršys A.	15
Rutelionis J.	25
Martusevičius M.	10
Kiela K.	10
Šalčiunas Br.	10
Jurgutis A.	10
Turuta J.	25
Aržuolaitis	10
Karalevičius R.	10
Juozelaitis A.	10
Malinauskas V.	10
Nakai P.	10
Leleckai S. ir J.	10
Verbyla St.	5
Spaičys F.	10
Vilkelienė J.	10
Juškevičaitė E.	15
Blažienė	5
Džiaugys J.	10
Blazis P.	10
Skardžiai D. ir E.	10
Adomaitis J.	6
Po prakalbų pridavė aukas per J. Vilkelį:	
Adakauskas J.	20
Kliubo Sąjunga	15
Per P. Kisielienę:	
Kaušyla J.	15
Vilkis E.	35
Brundzai J. ir O.	25
Lukai P. ir T.	5
Lukoša A.	10
Einikis A.	5
Tamašauskai K. ir M.	5
Per J. Lesevičių:	
Uldukis P.	60
Šerpitis A.	10

Taigi, kaip matote iš šio sąrašo, vajaus pradžia padaryta labai graži. Tačiaus, toli gražu ne visi montrealiečiai, kurie pasirengę paremti savo tautiečius Lietuvoje Tad dabar laikas montrealiečiams atlikti savo šėrą šio svarbioj kampanijoj.

Pinigus galite priduot Montrealo Demokratinių Lietuvių Komitetui, o mes skubiai pasiųsime jūsų aukas Kanados Lietuvių Nacionaliam Komitetui, kuris skubiai užpirks įvairius instrumentus dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos įrengimo.

M. D. L. Komitetas

MIŠKO DARBININKAI BALSUOJA UŽ STREIKĄ

TIMMINS. — Miško darbininkai šiaurinėj Ontarijoj balsuoja ant klausimo, ar streikuoti, jeigu reikalavimai bus atmesti. Pranešimai rodo, kad didelė didžiuma pasisako už streiką.

Miško darbininkai Ontarijoje reikalauja pakelti algas, pagerinti gyvenimo sąlygas kempėse, kad darbininkų sveikata būtų apsaugota.

MONTREAL. — Kvebeko Katalikų Mokytojų Korporacija savo suvažiavime priėmė rezoliucijas, reikalaujančias aukštesnių algų, kolektyvio susitarimo ir darbų užtikrinimo.

Federacija turi 11,000 narių Kvebeko provincijoj.

Dabar minėti mokytojai gauna nuo $900 iki $1,600 į metus. Jie reikalauja nuo $1,200 iki $2,500 į metus.

Angliškai-Lietuviškas Žodynas

Mes siūlome jums ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKĄ ŽODYNĄ, kurluo galite labai pasinaudoti, skaitydami angliškai arba pasikalbėjimuose. Žodynas nedidelio formato — 6' x 4 colius. Galite visuomet kišenėje jį nešiotis. 400 puslapių; kietais audeklo apdarais. Pirmiau parsiduodavo po $4.00, dabar atiduodame už $3.00. Užsakymus siųskite USA valiuta:

P. PANEMUNIS
P. O. Box 64,
Boston 87, Mass.
USA.

Pardavimui

Parsiduoda tabakos farma su kropu ar be kropo. 120 akrų žemės, 2 mūrinės stubos, dvi barnės, 5 kilos ir didelė grynhouzė ir kiti bildingai.

L. A. S. K.
Box 13,
Mt. Brydges Ont.

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

LLD 113 kuopos narių susirinkimas įvyks ugsėjo 15 d., 2 val. p.p. (sekmadienį), All Peoples Church salėje, Sherman Ave. N.

Visi nariai ir simpatikai prašomi atsilankyti, nes šis susirinkimas bus labai svarbus ir įdomus. Mūsų delegatas, kuris buvo nuvykęs į ketvirtąjį Kanados lietuvių suvažiavimą išduos raportą, ir nutarimus. Be to, turime labai sva'bių dalykų aptarti.

Valdyba

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks rugsėjo 15 dieną, sekmadienį, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St.

Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarimui. Be to, delegatai išduos raportą iš Kanados Lietuvių Ketvirto Suvažiavimo.

Aplikantai, kurie esate įstoję d'augijon kovo mėnesį, prašomi užpildyti aplikacijas pas gydytoją ir pristatyti kuopos valdybai iki susirinkimo, kad būtų galima patvirtinti į pilnateisius narius.

Nekurie draugai šį mėnesį susispenduoja. Draugai ir draugės, pasistenkite nedasileisti iki to, nes save skriaudžiate. Ištikus nelaimei, negausite pašalpos ,jeigu būsite susispendavę.

S. Karvelis
Kuopos. Raštininkas

NAUJA EKSPEDICIJA Į KANADOS ŠIAURĘ

EDMONTON. — Kelios dienos atgal buvo pranešta, kad Kanada ir Jungtinės Valstijos rengia bendrą ekspediciją į šiaurę.

Ekspedicijos pobūdis esąs grynai militarinis, kas rodo, kad Kanada yra paverčiama militarine baze prieš SSRS.

Čia matote išradėją H. A. Gaskiną, londonietį (Anglijoj), su savo išradimu. Jis išrado valtį, kuri neskęsta ir sunku apversti. Jis sako, kad tokios valtys labai geros dėl gelbėjimo į nelaimę papuolusių.

Ketvirto Kanados Lietuvių Suvažiavimo Rezoliucijos

Lietuvos Klausimu

Ketvirtas Kanados Lietuvių Suvažiavimas, išklausęs Kanados Lietuvių Nasionalio Komiteto ir draugo J. Lesevičiaus pranešimų apie Lietuvą ir jos kovas, priėjo išvados, kad Lietuvos žmonės pasirinko naują tvarką ir narystę sovietinių respublikų šeimynoje laisva valia ir už tą pasirinkimą kovojo Raudonosios Armijos ir partizanų eilėse, parodydami didžiausią narsą.

Pabėgėliai, kurie kalba apie Lietuvos pavergimą, nesudaro nei 2 nuošimčių Lietuvos gyventojų. Prie to, dauguma jų yra buvusiojo fašistinio Smetonos režimo veikėjai, kurie vienu ar kitu būdu kooperavo su naciais okupantais.

Todėl mes užgiriame Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto vestą politiką ir kampanijas dėl paramos Lietuvos žmonėms. Mes kviečiame visus Kanados lietuvius ateiti Nacionaliam Komitetui talkon, kad būtų greičiau sukelta dėl instrumentų ir kitų reikmenų dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos.

Bendro Veikimo Klausimu

Išklausęs draugo J. Ylos raporto apie pasaulinę padėtį, Kanados lietuvių užduotis, Ketvirtas suvažiavimas pareiškia, kad fašizmo ir karo pavojus yra rimtas ir Kanados lietuvių užduotys yra svarbios.

Kanados lietuviai turime pripažinti, kad lietuviai fašistai ir reakcionieriai sudaro svarbią jėgą pasaulinėj reakcinėj kempėj, kuri darbuojasi prieš žmonių laimėjimus, prieš taiką, ir rengia dirvą naujam fašizmui ir karui.

Mes kviečiame visus Kanados lietuvius veikti išvien su kanados demokratinėmis masėmis, kad būtų pagerintas darbo žmonių būvis Kanadoje, kad būtų sulaikyti reakcijos ir fašizmo planai pasaulyje, kurie veda prie karo.

Mūsų pačių ir mūsų brolių ir sesių Lietuvoje likimas surištas su viso pasaulio žmonių likimu ir todėl mūsų pareiga dirbti iš vieno su visais demokratais dėl taikos ir saugumo užtikrinimo.

Kanados Delegacijai Taikos Konferencijoj Paryžiuje, Francijoj

Ponas Pirmininke:

Ketvirtas Kanados Lietuvių Suvažiavimas, įvykęs Toronte, rugpiūčio 31 ir rugsėjo 1, ir atstovaująs 90 nuošimčių organizuotų Kanados lietuvių, išklausęs raportų apie Lietuvą, priėjo išvados, kad Lietuvos žmonės pasirinko naują sistemą ir narystę Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungoje laisva valia ir kovojo už savo pasirinkimą ir laisvę kartu su kitais Sovietų Sąjungos žmonėmis.

Todėl mes prašome mūsų delegaciją Taikos Konferencijoje Paryžiuje, kad būtų laikomasi tokių pažiūrų visose diskusijose sąrišyje su Baltijos valstybėmis.

Nacionalistai atstovau j a tiktai 5 nuošimčius Lietuvos žmonių ir jų reikalavimai turi būti tvirtai atmesti. Jie rėmė nacius ir kovojo prieš sąjungininkus iki tos dienos, kada jie ir Hitleris neteko vilties laimėti.

Mes turime viltį, kad jūs būsite teisingi didvyriškiems Lietuvos žmonėms ir palaikysite jų teises turėti tokią valdžią ir sistemą, kurią jie pasirinko.

APLANKĖ GARNYS

MONTREAL. — Teko sužinoti, kad virš dviejų savaičių atgal, aplankė garnys draugus Joną ir Veroniką Knistautus, palikdamas jiem "dovaną" — sūnelį. Motina su sūneliu jau parėjo iš ligoninės ir randasi namie.

Linkiu draugams Knistautams ir jųjų naujagimiui sūneliui geriausios laimės.

J.

Miške Sužeidė Juozą Micevičių

VANCOUVER. — Draugas J. Jarašiūnas praneša, kad nulaužė koją draugui Juozui Micevičiui, jam bedirbant Lake Logging Co., Bounds, B. C.

LLD 126 kuopos narių vardu išreiškiu draugui gilią užuojautą ir linkiu jam greitai pasveikti.

Vancouverio ir apylinkės progresyvius lietuvius sukrėtė ir kita nemaloni žinia: mirė draugas A. Lisauskas New Westminster ligoninėj. Plačiau apie tai parašys korespondentas.

Teko draugą Lisauską sueiti tik kelis kartus, bet jis savo pasiryžimu nuolatos remti darbininkų klasės kovas, paliko nemirštančią atminti.

A. Grinkus

BAIGĖSI VALLEYFIELD TEKSTILIEČIŲ STREIKAS

MONTREAL. — Galų gale pasibaigė Valleyfield miestelio 3,000 tekstiliečių streikas, kuris užsitęsė gana ilgai, 97 dienas.

Streikieriai sutiko priimti Kvebeko provincijos darbo ministerio pasiūlymą, pagal kurį bus pravesti slapti balsavimai nustatymui, kokios unijos darbininkai nori, o paskui unija ir samdytojai kreipsis prie vyriausybės dėl nustatymo algų ir darbo sąlygų.

Reikia Darbininkų

Reikia dėl mūsų
Vyrų Drabužių Fabriko
Patyrusių
Siuvamų Mašinų Operatorių
dėl
Lewis Special Machine
Coat Pockets - Joiners
Sleeve Operators
Collar Makers
ir
Lining Pocket Operators
Laike darbo griežia muzika
5 Dienos į Savaitę
40 Valandų
Geros Darbo Sąlygos
Kreipkitės:
The T. Eaton Co. Limited,
51 Terauley Street,
Toronto, Ont.

TIM BUCK KALBOS KLAUSĖSI 700,000

TORONTO. — Apskaičiuojama, kad Tim Buck kalbos per radijo tinklą, rugpiūčio 28 dieną, klausėsi ne mažiau 700,000 kanadiečių. Minėtas tinklas visuomet turįs apie tiek klausytojų. Prie to prisidėjo darbininkų grupės, kurios tą vakarą klausėsi tų stočių, per kurias kalbėjo Tim Buck, Darbo Progresyvės Partijos vadas.

Tim Buck ragino valdžią, kad ji įvykdytų karo metu duotus prižadus ir veiktų už taiką.

Po kalbos per radiją Tim Buck gavo daug kablegramų, kuriose buvo giriama jo kalba. Sveikino jį už kalbą visa eilė žymių asmenų.

Sūnų ir Dukterų Draugijos
Pirma Kuopa Rengia

Fruktų Šokius

Šeštadienį, Rugsėjo 14 Dieną

Lietuvių Salėj
(160 Claremont St.)

GRIEŠ GERA MUZIKA
KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI
Pradžia 8 val. vakaro.
Rengėjai

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
Tel.: WA. 9294

Futros, žaketai ir futrų kalnieriai. Visus užsakymus išpildom ant vietos. Perdirbame ir sutaisome. Darbas garantuotas. Prieinamos kainos, kaip valdžios nustatyta.
Speciali atyda klijentams iš užmiesčio
Atdara Vakarais

Mason Credit Jewellers
520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, ONT.

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių bukietai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — ME. 1425

PRINCESS FASHION FURS
Designers and Creators of fine
FUR GARMENTS
Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN COLD STORAGE
PLANT ON THE PREMISES
506 QUEEN ST. W. 536 YONGE ST.
AD. 8884 KI. 3674

Tel. LA. 4441
Dr. H. Rosenfeld'as
Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas
Kalba Lietuviškai
Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus
4539 PARK AVE.
Montreal, Que.

Atvira Dieną ir Naktį
LIETUVIŠKA PIRTIS
Vienintelė tos rūšies Montreale
Akmeninio Apšildymo Sistema
Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.
3963 COLONIAL Ave.
Tel. PL. 0094

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išties akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS
Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.
Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA
724 MARIN AVE., MONTREAL
(Netoli St. James ir Atwater kampo)
Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

Įsigykit Savo Namus
PARSIDUODA ĮVAIRŪS NAMAI SU GEROMIS ĮEIGOMIS
2 flatų duplex, nauji, nuo $6,800 aukštyn
3 flatų nuo $6,800 aukštyn
4 flatų duplex nuo $9,800 iki $15,000.
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai
REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN
Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449
Mr. R. Bennett, Manager.

Tel: Ofiso — FR 9265 Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v.
Namų — AM 9324 Ir sulig susitarimo
Dr. E. Andrukaitis
LIETUVIS GYDYTOJAS
Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas
2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.
(Ant Frontenac Kampo)

Ambrose Valet Service
VALOM, PROSINAM IR UŽAUDZIAM PRADEGINTUS IR SUPLĖSYTUS DRABUŽIUS
S. Ambrazevičius
5971 BANNANTYN AVE., VERDUN, QUE.
Tel.: YOrk 9060

VICTORIA
CLEANERS & DYERS CO.
Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.
Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų.
Savininkai:
J. Matulaitis, A. Majauskas ir G. Kriaučeliūnas
Tel. WEllington 4277
2830 ALLARD ST., Wille Emord, MONTREAL

Tel.: BElairs 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski
Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos
3537 PARK AVE. Tel. HA. 7628 MONTREAL
Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų